

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izšla vsak dan sveder izvenrednih in prazničnih.

Inserati veljajo: petstopenjska petletna vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpsilavne naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 55.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica: št. 5 telefon št. 85

Kranjska dežela in združništvo.

Zdaj vemo, zakaj se je klerikalcem tako mudilo za sklicanje deželnega zbora. Na pooblastilo nadaljevali z deli za električne centrale, bi bili že še počakali, saj so vendar že dostikrat pokazali, da jih meje danih pooblastil prav nič ne ženirajo in da dobljena pooblastila kaj ravnodušno prekoračujejo. Mudilo se jim je za sklicanje deželnega zbora, da bi sklepali o reševalni akciji za klerikalno združništvo.

Znano je, kako stališče zavzemajo klerikalci glede združništva. S cinčino strankarsko brezobraznostjo skušajo naprednim zadrugam škodovati, klerikalnim zadrugam pa pomagati z deželnim denarjem: napredne zadrugne skušajo ubijati in jim škodujejo kolikor morejo, klerikalne zadrugne pa pospešujejo na vse načine.

Toda Bog je pravičen. Danes je tako, da prede od klerikalcev protežiranim in z milijoni deželnega denarja podprtim zadrugam prav trdo, med tem, ko napredne zadrugne normalno funkcionirajo navzlic vsem težavam, s katerimi se mora boriti v dobi sedanje splošne denarne krize. Klerikalne posojilnice morajo pa biti vproketo slabi koži, da se je klerikalcem zdelo potrebno izprošiti izredno zasedanje dež. zbora samo za to, da bi mogli deželi naprtati jamstvo za klerikalne zavode, zakaj, da bodo klerikalci slej ko prej skušali naprednim zavodom škodovati in da bodo deželnega jamstva deležni samo klerikalni zavodi, o tem pač nihče ne dvomi.

Sklep, ki ga je storil dež. zbor, je naravnost gorostasen. Sklenil je, da sme dež. odbor prevzeti za posamične zadrugne v imenu dežele **neomejeno jamstvo**. S tem je deželi naprtana nevarnost, da bo morala morda celo milijone odšteti za klerikalne zadrugne, a kaj to pomeni, si pač lahko vsakdo predstavlja.

Prvi namen tega jamstva je, preskrbeti klerikalnim zadrugam kredit. Že v državnem zboru se je pritoževal menda Jarc, da avstro-ogrska banka ne daje zadrugam na Kranjskem kredita in v deželnem zboru je Lampe napadel avstro-

ogrsko banko, da ne pospešuje združništva. Nimamo nobenega vzroka se le količjak zavzemati za avstro-ogrsko banko, kajti ta je res skrajno tesnocrna napram potrebam domače trgovine ter industrije, toda resnicoljubnost bi bila pač zahtevala, da bi se bil Lampe malo manj splošno izrazil. Naravno je, da avstro-ogrska banka ne bo delala kupčij z zadrugami, kakršnih je vse polno v deželi in da morejo pri njej priti v poštev samo velike zadrugne. V tem oziru je pa Lampe zamolčal, kar je jako značilno. Avstro-ogrska banka je bila namreč pripravljena stopiti v kupčijsko zvezo z velikimi zadrugami in jim odpreti kredit — zahtevala je pa, naj se dotične zadrugne podvržejo natančni reviziji. Če naj avstro-ogrska banka dovoli kakšni drugi kredit, mora pač vedeti, če je pri dotični zadrugi vse v redu, če je dotična zadruga solidna in njej posojeni denar varen in to se da le dognati potom revizije. Trem zadrugam je bila pripravljena avstro-ogrska banka dovoliti kredit. »Kmetiška posojilnica« se je brez vsakega zadržka podvrgla strogi reviziji avstro-ogrske banke in ta stroga revizija je tako sijajno izpadla, da je avstro-ogrska banka takoj dala »Kmetiški posojilnici« znaten kredit. Za kredit sta prišli v poštev še dve klerikalni zadrugi, a ti dve klerikalni zadrugi se nista hoteli podvreči reviziji avstro-ogrske banke in vsled tega seveda tudi nista dobili pri avstro-ogrski banki nobenega kredita. Lampe je torej delal avstro-ogrski banki krivico, ko jo je pavšalno obdolžil, da za združništvo neče ničesar storiti.

S sklepom dež. zbora, da prevzame dežela jamstvo za klerikalne zadrugne, bo klerikalcem pač nekoliko pomagano, a preveč tudi ne. Slabo finančno stanje dežele kranjske je tako znano, da deželno jamstvo ne more posebno imponirati. Jamstvo dežele kranjske bo kmalu podobno meničnemu podpisu človeka, ki ima plačo tako zarubljeno, da mu ostaja samo eksistenčni minimum. Tudi bodo brez dvoma denarni zavodi, pri katerih bodo klerikalci iskali kredit, uvaževali okolnost, da je bil sklep dež. zbora storjen samo s klerikalnimi glasovi, da pa so napredni in nemški poslanci glasovali proti temu predlogu. Iz tega bodo denarni zavodi pač po vsi pravi-

ci sklepali, da je jamstvo dežele za klerikalne zadrugne časovno omejeno in da zna temu jamstvu biti konec že kaj pri prihodnjih deželnozbornih volitvah. To mora pač vsakdo spoznavati, da se politične sile v deželi kranjski vse bolj grupirajo na načelno stališče, da je v javnem in vsemu prebivalstvu skupnem interesu napraviti konec sedanjemu gospodarstvu z deželnim imetjem in spraviti deželne finance v red. In ker je jako verjetno, da bo pri prihodnjih deželnozbornih volitvah odklenalo absolutnemu klerikalnemu gospodarstvu v deželnem zboru in odboru ter bo seveda tudi takoj konec deželnemu jamstvu za klerikalne zadrugne, zato ni dvoma, da bo z včerašnjim sklepom dež. zbora klerikalnemu združništvu le malo pomagano. Ta sklep le kaže, da se mora klerikalnim zadrugam jako slabo goditi, ko si že ne znajo drugače pomagati, kakor z izsiljenim deželnim jamstvom!

„Slovenec“ in naš članek „Luč od zapada“.

»Slovenec« sobotni napad na naš petkov uvodni članek potrebuje kratkega pojasnila. Zlasti trditve: »Poim socialne in politične pravičnosti je eminentno krščanski in cerkev se je zanj skozi vse veke borila proti mogotcem v srednjem veku in liberalnemu absolutizmu v takozvani dobi «prosvetljenosti». Cerkev je bila vsikdar zaščitnica revežev, zairanih in brezpravnih« je, da si ne vsebuje običajnih jezuitskih zafrkacij, vendar izliv tako brezprimerne hinavščine, je tako gorostasna povtora zgodovinske resnice, da si jo upa samo kak »Slovenec« rimsko katoliški priganjač — pseudosociolog podati svojim backom v prebavo. Pojem socialne pravičnosti je prvotno res krščanski in tega resno tudi nikdar nihče tajil ni; (izključno krščanski pa seveda tudi ni, naj se klerikalni znanstveniki še toliko trudijo postaviti ga na tako mesto); resnica je tudi, da je imel pri oblikovanju človeške družbe včasih važno besedo. Politčno pa se prvi kristjani sploh niso uveljavljali, saj njihovo stremljenje ni bila prosvetna oblast, ustanoviti so namreč hoteli preko rimskega cesarstva vseobče kra-

ljestvo božjega duha, zato tudi cerkvene občine tistih prvih časov niso imele nikakega političnega značaja: njihovi predstojniki niso izvrševali nikakih »uradniških« funkcij in če je bilo v cerkveni občini treba urediti kake važne zadeve, so vsi občani sodelovali pri ureditvi. Takrat se je udeleževal princip popolne demokratičnosti. A to ni trajalo dolgo. Razne oblike in izrodki rimskega imperializma so kmalu poplavlile demokratičen ustroj tedanje kristjanske družbe, iz krščanstva se je razvilo katoličanstvo s cerkvenim imperatorjem — rimskim papežem na čelu, ki si je prisvajal nad celo zemljo suvereno posvetno in duhovno oblast. V svojem neumakljivem stremljenju po absolutnem samodržstvu je proglasil državo kot tako za pregrešno institucijo, ki ni napravila božja, ampak produkt človeškega napuha. Zlasti Gregor VII. se je s svojim naukom: Quis nesciat: reges et duces ab iis habuisse principium, qui Deum ignorantes, superbia rapinis perfidia etc. zelo, zelo približal socialnim nazorom »Slovenčevih« zgodovinarjev, oziroma obratno. In po stopinjah samodržstva je stopala socialna »pravičnost«, ki je od vsega početka prvi in najglavnejši del politične moči. Sicer pa faktično cerkev ni bila taka nasprotnica posvetnih mogotcev v srednjem veku, kakor bi jo rad naslikal »Slovenec« sociolog. Kot dokazuje zgodovina, je cerkev le prepogostokrat sankcionirala, kar je bilo pridobljeno z državno vojno silo, samo če je sama prešla za to bogata darila: zemljo, tlačane. Dogajalo se je celo, da je cerkev zaradi lepšega podarila vojaško organiziranim ljudem cele dežele — in od njih dobivala kar je rabila za svoje bogato življenje. Celi dolgi srednji vek je priznavala »božje pravo« posvetnih zmagovalcev nad mirnimi kmeti. ako sta hodila in ponekod še hodita roko v roki posveten mogotec in cerkvena oblast, zato je navadna hinavščina, podla laž zgodovini v obraz, kar trdi »Slovenec« učenjak o cerkvenem boju za politično in socialno pravičnost napram ljudstvu. Nevarni in to ne samo teoretičen, temveč tudi praktičen revolucionar pa je bil katoliški klerik in še vedno je samo tam, kjer mu posvetna oblast ne prepušča brezpogojno vloge ljudskega krvo-

sesa. Te vrste klerikalni uporniki ogrožajo sedaj mlado republiko Portugalsko, vsled enakih nagibov so upadali tudi v srednjem veku razni papeži cesarjem in kraljem za vrat, kadar le-ti niso hoteli s cerkvijo deliti žuljev krvavečega človeštva. Vohbe pa sta se obe oblasti, posvetna in cerkvena, podpirali vzajemno. Tudi južni Slovani smo bili predmet take zveze in izmene. Slovenci pa smo doživljali tudi vse ljute boje, ki so se bili zaradi uničenja teh zaveznikov; in s ponosom smemo kazati na skoraj stoletno dobo luteranstva v slovenskih deželah, (pa najsi je to »Slovenec« prav ali ne), dasi nismo imeli od njega onih koristi v gospodarskem in duševnem razvoju našega naroda, katerih so bili deležni drugi narodi.

V najsvetlejši luči nam kaže boj cerkve za socialno in politično pravičnost papež Gregor XI., ki se ni prav nič obotavljal znova upeljati že odpravljeno suženjstvo. Sicer ga skušajo opravičevati s trditvijo, da je storil ta korak pod vplivom rimskega prava, ali to opravičilo pa nikakor ne velja za bulle Nikolaja IV. in Aleksandra VI., s katerimi sta Portugalce, oziroma Špance pooblastila upreti nevernike in Indijance v jarem pravega pravčatega suženjstva. — Za enkrat dovolj. Če pa želi katoliški sociolog pri »Slovencu« še drugih ilustracij cerkvenega boja za socialno in politično enakopravnost, smo mu rade volje še nadalje na razpolago in sicer tudi z ilustracijami iz novejših in najnovejših dobe, kakor je na pr. zadnji velikanski rudarski mezdni boj, ki se je razširil po celem svetu in vsepovsod dosegel znatne uspehe, tako na Angleškem kakor v Ameriki, v Avstriji, Rusiji, Belgiji in na Holandskem, le boj nemških rudarjev je bil brezuspešen, ker so bile krščansko socialne organizacije izdajice. Tudi o boju belgijskih klerikalcev za politično pravičnost bi se dale pisati cele knjige.

Vstop v bojno mornarico.

Naval v srednje šole je vedno večji in vedno težje postaja za srednješolce dobiti primeren poklic in službo. Zato smatramo za svojo dolžnost, da opozorimo našo javnost na vojaško službo, na oficirsko kari-

LISTEK.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Zupančič.

(Dalje.)

Walter je ljuto zavpil:

»To pomeni, da jo je ta spletkar ujel na svoje limanice. On jo je pregovoril, naj zavrne Cazollesa. Doda mu diši, pasja vera!«

Ves togoten je začel korakati po izbi in je povzel:

»Tudi ti si ga neprestano vlekal sem, mu laskala in se mu milila, sama nisi vedela, kako bi ga bolj božala. Samo lepi striček pa lepi striček, od jutra do večera. Sedaj pa imaš.«

Vsa bleda je zašepetala:

»Jaz . . . sem ga vlekla?«

Zaruil ji je v obraz:

»Ti, ti! Vse ste kar nore nani, Marelika, Suzana in druge. Ali res misliš, da nisem zapazil, da ne moreš strpeti dva dni, ne da bi ga povabila?«

Teatralno se je vzvračala:

»Ne dovolim ti, z menoj tako govoriti. Pozabil si, da nisem vzrasla v kramarji kakor ti.«

Najprej je ostrmel, kakor v tla vkopan, potem je zarentačil »Strela nebeška!«, odšel in zaloputnil vrata za seboj.

Komaj je bila sama, je stopila nehoti pred zrcalo, da bi se pogledala, kakor da se hoče prepričati, ali se ni nič na nji izpremenilo, tako nemogoče, tako grozno se ji je zdelo vse, kar se je dogodilo. Suzana zaljubljena v lepega strička! In lepi striček se hoče poročiti s Suzano! Ne, ne, moti se, saj to ni res. Dekle se je pač zagledalo v tega lepega fanta, čisto naravno; in se nadeja, da ga dobi za moža; nekaj si je vtepla v glavo! Ampak on? On vendar ne more biti v to zapleten! Premisljajla je sem in tja, zmedena, kakor smo vsi vzpričo velikih katastrof. Ne, lepi striček pač ničesar ne ve o Suzanini vragoliji.

In dolgo je premisljajla, ali bi utegnil biti ta mož podel ali nedolžen. Kak lopov, če je on vse to napeljal. In kaj se utegne zgoditi? Koliko nevarnosti, koliko dušne muke je gledala v svojih mislih!

Ako ne ve on ničesar, potem se da še vse poravnati. Za pol leta s Suzano po svetu, in vse jo bo minilo. A kako bi mu mogla stopiti potem ona pred oči? Saj ga še vedno ljubi! Ta strast je tičala v nji kakor puščica z zakrivljeno ostjo, ki je ne moreš več izdreti.

Brez njega živeti ji je nemogoče. Rajša smrt!

Njena misel je blodila med to bojaznijo in vsemi temi negotovostmi. Bolečina ji je začela kljuvati v glavi; njene misli so bile mučne, zbegane, bolele so jo. Nervozno je iskala jasnosti, obupavala je, ker je ni našla. Pogledala je na uro, ena je že minila. Dejala je sama pri sebi: »Tako ne morem ostati, zblaznela bi. Vse moram vedeti. Suzano vzbudim, da jo vprašam.«

In šla je, izzuta, da ne bi ropotala, s svečo v roki, proti hčerini sobi. Naladno je odprla vrata, vstopila v sobo, pogledala na posteljo. Ni bila poležana. Izprva ni pojnila, mislila je, da govori hčerka še z očetom. A nenadoma se ji vzbudi strašna slutnja in tekla je k svojemu možu. Bil je v postelji in je še čital.

Zbegana je vprašal:

»No, kaj? Kaj pa ti je?«

Zajecljala je:

»Ali si videl Suzano?«

»Jaz? Ne. Zakaj?«

»Ker je . . . ker je . . . odšla. V njeni sobi je ni.«

Z enim skokom je planil s postelje, si nataknil copate in brez spodnjih hlač, s pluhatajočo srjajo, je dirjal proti sobi svoje hčere.

Samo da je pogledal noter, ni bilo najmanjšega dvoma več zanj. Pobegnila je.

Sesedel se je v naslonjač in je postavil svetilko pred se na tla.

Žena je prihitela za njim. Jecnila je:

»No? Kaj?«

Ni imel več moči, da bi odgovoril; niti jeze ni bilo v njegovem glasu, zajokal je:

»Končano je! Ima jo. Izgubljeni smo.«

Ona ni razumela:

»Kako — izgubljeni?«

»E, kaj pa drugega. Sedaj jo mora poročiti.«

Zatulila je kakor žival:

»On? Nikdar! Ali si blazen?«

Odgovoril je žalostno:

»Ruliti ne pomaga prav nič. Odpejal jo je, onečastil jo je. Se najugodnejše bo, če mu jo damo. Če napravimo spretno, ne bo živ krst vedel za to pustolovščino.«

Ona, v strahoviti razburjenosti, je ponavljala:

»Nikdar! Nikdar ne dobi Suzane! Jaz tega nikdar ne dovolim.«

Walter je zamrmral ves pobit:

»Če jo pa že ima. Saj nama jo je vzel. Sedaj jo bo imel pri sebi in jo skrivaj, dokler se ne vdamo. Torej, da preprečimo škandal, se moramo takoj vdati.«

Njegovo ženo je trgala bolečina, ki je ni hotela priznati, in v enomer je ponavljala:

»Ne, ne! Jaz ne dovolim nikdar!«

Nestrpno je dejal:

»Ampak če je pa sploh vsake besede škoda! Mora biti! O, lopov, ta nas je pa navil, ta! . . . Odločen možak je pa le. Našli bi bili lahko

boljšega po stanu, tako prebrisane-ga pa ne. In bodočnost ima pred seboj. To je mož bodočnosti. Poslanec bo in še minister.«

Gospa Walterjeva je izjavila s trdovratno energijo:

»Nikdar se mu ne dam oženiti s Suzano . . . Ali razumeš . . . nikar!«

Sedaj se je pa razjezil, in, praktičen človek, se je zavzel za lepega strička.

»Tak molči no . . . Če ti pravim še enkrat . . . da mora in mora biti. In kdo ve? Nemara nam ne bo niti žal. Z ljudmi take baže ne veš nikoli, kako kane. Saj si videla, kako je strmoglavil s tremi članki tega poniglavca Laroche Mathieuja, in kako dostojno je to naredil, kar je bilo zanj, za soproga, prokleto težko. Sploh bomo pa videli. Na vsak način smo v škripcih. Ne moremo se iz-viti.«

Nji je bilo, da bi bila kričala, se valjala po tleh, si pulila lase. Se enkrat je spregovorila z razdvojenim glasom:

»Ne bo je imel . . . jaz . . . jaz . . . nočem!«

Walter je vstal, vzel svetilko, in je dejal:

»Beži no, bedasta si kakor vse ženske. Delate samo po strasti. Ne znate se prilagoditi razmeram . . . nespametnice ste! Jaz ti povem, da se oženi z njo . . . Mora biti.«

(Dalje prihodnjik.)

jero. Poleg neprijetnosti ima vojaška služba — kateri poklic pa nima neprijetnosti? — velike ugodnosti. Politične razmere nimajo na vojaško karijero toliko vpliva kakor v civilnih službah, torej v splošnem odločuje pri vojakih v prvi vrsti službena porabnost, ne pa politično prepričanje. Še večja prednost vojaške karijere pa je ta, da vsak, ki dovrši vojaške študije, tudi dobi službo in svojemu uspehu primerno mesto ali »Rang« med tovariši, dočim se pri civilnih poklicih po dovršenih študijah šele začne prava borba za službo in kruh. Končno je častniški stan zelo vpliven in ugleden stan. Našemu narodu more le koristiti, ako se sposobni in zavedni Slovenci povzpnejo na višja mesta. Kako lepo bi bilo n. pr., ako bi kak slovenski general ali admiral daroval tisočake našim Ciril-Metodovi družbi, kakor se to dogaja pri Hrvatih.

Zato bi morali naši listi prinašati novice o razpisih za vstop v vojaške šole. »Dijaški Almanah« pa bi naj imel tudi poglavje o vojaških šolah, kakor ga imajo nemški dijaški kalendarji. Zlasti za uradniške sinove nudijo vojaške šole najcenejši študij.

Najugodnejše razmere za avancement vladajo zdaj pri bojni mornarici. Meseca maja so postali fregatni lajtnanti, t. j. toliko kakor nadporočnik, praporščaki v starosti 21 do 23 let, ki so l. 1909 dovršili mornariško akademijo. Najpozneje v petih letih postanejo isti že linijski poročniki (stotniška šarža) in čez nadaljnjih 10.—12. let dosežejo štabno šaržo korvetnega kapitana.

Vstop v častniški kor bojne mornarice je redno mogoče le iz mornariške akademije. V akademijo se sprejemajo dečki v starosti 14—16 let, ki so dovršili 4 razrede srednjih šol in imajo iz matematike vsaj »dobro«. Sinovi oficirjev, vojaških, dvornih in civilnih državnih uradnikov imajo pravico na erarična prosta mesta, drugi plačujejo šolnine 1600 K na leto. Prošnje se vlagajo do konca junija vsakega leta, torej je za letos že prepozno.

V sedanji dobi, ko se naša bojna mornarica močno razvija, ko se z mrzlično naglostjo gradijo dreadnoughti, ne zadostuje častniški naraščaj iz mornariške akademije. Mornariška sekcija bojnega ministrstva sprejema nekaj let sem tudi abituriente srednjih šol kot pomorske aspirante (Seesapiranten). Letos se sprejme 56 takih aspirantov. Vsi potrebni podatki se dobijo pri vojaških evidenčnih uradih ali direktno pri mornariški sekciji proti poštnini. Omenimo le, da je najvišja starost za sprejem 20 let in da so zahteve na telesno sposobnost pri mornarici mnogo strožje nego pri častniških kopne vojske, zlasti se zahteva dober vid. Prosilci delajo 1. septembra sprejemni izpit v Pulju. Program tega izpita se dobi v knjigarni L. W. Seidel na Dunaju. Tistim, ki napravijo sprejemni izpit z dobrim uspehom, se povrnejo potni stroški. Asentirajo se na 4 leta in imenujejo pomorskim aspirantom. Dobijo takoj plačo, mesečnih 120 K, doklad do 730 K na leto. Čez 1 leto in 5 mesecev postanejo pomorski kadeti (Seekadetten) z mesečno plačo 130 K, 1 leto 5 mesecev za tem pomorski praporščaki (Seefähnriche) z mesečnimi 140 K, doklade kakor aspiranti; zopet 1 leto in 4 ali 10 mesecev pozneje so že fregatni poročniki z letno plačo 2200 K in dokladami, ki pri vkrcanju dosežejo skoro isto višino kakor plača sama. Pri imenovanju za aspirante se dobi 300 K, za kadeta 200 K in za fregatnega poročnika 400 K prispevka k uniformi.

Iz vsega tega je razvidno, da je to dobra preskrba za življenje. Služba je sicer mnogokrat naporna in sitna, toda kdor ima korajžje in sposobnost ter smisel za vojaško življenje, naj poskusi svojo srečo, ako ne ve kam drugam. Po jezikovnem znanju so Slovenci poleg Hrvatov prvi poklicani za bojno mornarico.

Deželni zbor kranjski.

(Seja dne 24. julija 1912 ob 10. dopoldne.)
(Konec.)

Nato je govoril

posl. dr. Karel Triller:

Visoka zbornica! V imenu naše stranke hočem odgovorjati poslanemu nasprotnemu stranke, prof. Jarcu in dr. Lampetu. Prof. Jarc je popolnoma napačno razumel dr. Tavčarjev govor, ker je zamenjal opozicijsko stališče naše stranke z negativnim. Temu je pritrdil tudi dr. Lampe. Kakor je rekel grof Barbo, smo mi v istini opozicija ex offio, toda samo in politično, nikdar pa ne v gospodarskih vprašanjih. Vsako vprašanje smo presojali s stališča naših davkoplačevalcev, ne pa s strankarskega stališča. To sem smatral za potrebno naglašati, da se

nam ne bo imputiralo tako ninkotno stališče. Mi smo bili vedno prijatelji hidroelektričnih naprav. Nasprotno smo le na način, kako se je hotelo to velevažno gospodarsko vprašanje rešiti. Kot zastopniki davkoplačevalcev pač nismo mogli trpeti, da bi se deželni zbor pri reševanju tega vprašanja popolnoma ignoriral. In dr. Tavčar je v svojem govoru hotel edinole dokazati, da naši davkoplačevalci ne bodo preveč trpeli, da ne bodo morda celo izkrmavali. Nihče ni grajal strokovne izpeljave te naprave. Vendar je opravičeno zahtevati natančen račun rentabilitete. In če že drugega ne smemo zahtevati, zahtevamo vsaj račun negativne rentabilitete. Nihče ne more trpeti, da se v kakem kraju dani vsi pogoji za tako izkoriščanje vode. Naše ljudstvo pač še ni pripravljeno za tako ogromno napravo. Dokler nimamo industrije, ki bi to električno moč izrabljala, je vsa rentabiliteta nemogoča. Vsak izvedenec bo pritrdil, da ta dva okraja, za katera je projekt Završnice namenjen, ne morata izrabiti brez industrije te moči. Jaz pravim, naj se zagotovo, naj se eksploatirajo te vodne moči, toda ne sme se začeti na tak nekomercijonalen način. Mi pa nismo niti iz poročila, niti iz ust dr. Lampeta slišali v tem oziru kako pomirjevalno število. V zadoščenje mi pa je, da je vsled opozicijskega stališča naše stranke v odsekovi seji prišel iz večine predlog, naj se omeji neomejeni kredit, dovoljen dež. odboru, na dva milijona kron. (Odobrovanje pri nar. naprednih poslancih.)

Ko sta govorila še poslanca baron Apfaltrern in poročevalec Piber, so bili vsi odsekovi predlogi, kakor tudi predlog posl. Jarca sprejeti s klerikalnimi in nemškimi glasovi.

Poročevalec posl. Lavrenčič poroča v imenu šol. sveta:

Visoki deželni zbor! Šolski odsek je vzel v pretres po deželnem odboru predlagane premembe §§ 20., 23., 32. in 33. v seji dne 13. oktobra 1909 sklenjenega zakona o šolskem nadzorstvu, kakor so razvidne iz priloge (86.) ter pritrdil, da naj se glasi § 20. »Člani mestnega šolskega sveta so končno okrajni šolski nadzorniki mestnega šolskega okraja.«

Nadalje § 32., odstavek 7.: »Če se okrajni šolski nadzornik ne vzame iz okrajnega, oziroma mestnega šolskega sveta, vstopi vsled svojega imenovanja z glasovalno pravico v okrajni, oziroma mestni šolski svet. Če se vzame okrajni šolski nadzornik iz okrajnega, oziroma mestnega šolskega sveta, preneha z njegovim imenovanjem njegov dosedanj mandati v okrajnem, oziroma mestnem šolskem svetu in je ukreniti potrebne radi primerne izpolnitve števil članov« ter predlagal:

Izpremembam §§ 20., 23., 32. in 33. se v zmislu predloge deželnega odbora, oziroma šolskega odseka v gori navedenem zmislu pritrdi.

Kontra je govoril posl. G a n g l, ki je zastopal stališče svojih tovarišev napram temu predlogu. Govornik nasprotuje krajnim šolskim nadzornikom in krajnim šolskim svetom, ki naj imajo bolj gospodarski značaj. Napredni poslanci so stali pri raznih debatah o šol. nadzorstvu različne nasvete in predloge v korist našega učiteljstva in našega šolstva, toda vsi ti niso bili sprejeti. Tudi ta predlog ne odgovarja našim načelom. Posebno pomankljivi so § 20. in § 23. Govornik se je zavzemal za to, naj dobe tudi učitelji in učiteljice, ki še niso definitivni, pravico, voliti zastopnike v okr. šol. svet. V § 20. in § 23. se govori o »strokovnjakih« in »veščakih« kot zastopnikov učiteljstva, kar nikakor ni logično. Narodno - napredni poslanci za te predloge ne bodo glasovali.

Po govoru posl. dr. Egerja je imel sklepni govor poročevalec, na kar so bili predlogi odsekovi sprejeti.

Nato je dež. glavar dr. Šusteršič odgovarjal na razne interpellacije.

Na interpellacijo posl. Lavrenčiča in tov. glede varstva kamniške smodnišnice je izjavil, da bo podpiral tozadevno akcijo kamniškega obč. sveta.

Na interpellacijo posl. dr. Novaka in tov. glede 25% draginske doklade učiteljstvu je odgovoril, da dež. zbor dež. odboru ni samo naročil, naj izplača 25% draginske doklade, temveč da naj se tudi pri podrejenih organih natančno informira o razmerah učiteljstva. Dež. odbor je razposlal vsem tozadevnim organom okrožnice in bo, kadar bo imel ves ta material zbran, po svoji previdnosti razdelil doklado.

Na interpellacijo posl. dr. Novaka in tov. glede kazenske ovadbe proti A. Ribnikarju je izjavil dež. glavar, da deželni odbor, oziroma referent za občinske zadeve dr. Pegan ni začel svojih poizvedb vsled notic v »Slovincu«, temveč na

podlagi uradnega poročila mestnega magistrata. Po njegovem mnenju je bila dolžnost referenta za obč. zadeve, ker je Ribnikar voditelj samostojnega magistratskega oddelka in ker dež. odboru ni vseeno, kakšne uradnike imajo nastavljeni dež. odboru podrejene občine. Ko so ta poizvedovanja dognala tak material, je smatral svoj namestnik v moji odsotnosti za svojo dolžnost, odstopiti ta akt državnemu pravdnstvu. Dež. odbor ni imel nikakega interesa na tem, da dvigne državno pravdnstvo proti Ribnikarju obtožbo. Kar se pa tiče tega, da so tri priče izjavile, da se v dež. odboru ni to napisalo, kar so izpovedale, izjavlja dež. glavar, da o tem ni njemu nič znanega. Če so pa priče — česar pa on ne ve, ker ni njegova naloga čitati sodnih aktov — kaj takega izpovedale, so to izpovedale na svojo odgovornost. Sicer pa prevzame on sam kot dež. glavar odgovornost za to, da so se izpovedbe v dež. odboru tako napisale, kakor so se oddale.

Na to sta odgovarjala še dež. odbornika dr. Zajec in dr. Lampe na dve interpellaciji.

Posl. P i b e r je v imenu upravnega odseka predlagal: Visoki dež. zbor skleni: Deželnemu odboru se naroča, da presoja in uvažuje, ali ne bi kazalo organizirati pospeševanja tujškega prometa na Kranjskem po uzoru deželnega zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem ali na kak drug primeren način pod nadzorstvom dežele.

Deželni odbor se pooblašča, da sme provizorično ustanoviti dogovorno z drugimi v pospeševanje tujškega prometa poklicanimi faktorji tak zavod za pospeševanje tujškega prometa na Kranjskem, toda le tako, da dežela ne prispeva več nego 6000 K na leto in se zgoraj imenovani faktorji zavežejo v primerno stalno letno podporo.

Deželnemu odboru se ima priznati pravica, da sme tak zavod kadar hoče zopet opustiti, tudi se ima nastaviti pri zavodu le provizorični, ne stalni uradnik.

(Predlog je bil sprejet.)

Posl. P o v š e je predlagal v imenu upravnega odseka:

Deželni zbor skleni:

Za okraj Žužemberk se ustanovi mesto deželnega živinogradnika ter se naroča deželnemu odboru, da takoj, po dognanih in ugotovljenih dogovorih z zastopniki prizadetih občin razpiše in popolni to mesto.

Predlog je bil sprejet.

Posl. P o v š e je predlagal v imenu upravnega odseka naj se volonterki deželnega muzeja dr. phil. Ani Schiffer spregleda prekoračenje normalne starosti v svrhu event. def. namestitve v dež. službi. (Se je sprejelo.)

Posl. P o v š e je predlagal v imenu upravnega odseka naj se poroči deželnega odbora o gospodarstvu na pristavi za vzrejo mladih bikov na Robežu z zadovoljstvom vzame v vednost. Deželnemu odboru se naroča z ozirom na to, da je potreba po čistokrvnih plemenjakih še vedno velika in ker je želeli, da se potrebni plemenjaki vzrejejo doma v deželi, da skuša razširiti in spopolniti ta živinorejski vzrejalni zavod. V to se pooblašča izdati potrebne izdatke, o katerih ima v prihodnjem zasedanju podati poseben poročilo v naknadno odobrenje.

Predlog je bil sprejet.

Posl. P o v š e je poročal v imenu upravnega odseka o vlogi osrednjega odbora za ustanovitev avstrijskega zračnega brodomarja ter predlagal: Društvu se v to svrhu dovoli prispevek 300 K. (Se je sprejelo.)

Posl. dr. L a m p e je predlagal:

1. Deželni odbor poroča v deželnem zboru o izvršitvi sklepov deželnega zbora.

2. Deželnemu odboru se naroča, da od časa do časa izda po tvarinah poročila o svojem delovanju. — Je bilo sprejeto.

Ker ni bilo glede nadaljne točke o dopisu mestnega magistrata v Ljubljani glede prevzetja dež. gledališča v last mestne občine ljubljanske nikakega poročila ustavnega odseka, je ta predlog odpadel.

Ravnatoku je odpadlo poročilo imunitetnega odseka zaradi izročitve posl. dr. Ivana Tavčarja za sodno preganjanje, ker je prišlo do poravnave.

Dež. glavar da nato v razpravo nujni predlog posl. dr. Novaka. Dr. Novak je utemeljeval nujnost svojega predloga z obupnim materialnim stanjem kranjskega učiteljstva.

Nujni predlog je bil odklonjen z glasovi klerikalne večine.

Nato se je oglašil k besedi dež. predsednik baron S c h w a r z, ki je odgovarjal na interpellacijo dr. Tavčarja, dr. Trillerja in tov. z zadevi preganjanja s. kr. uradnikov zaradi udeležbe na zaupnem shodu nar. napredne stranke. Izjavil je, da je finančni ravnatelj Kliment smatral za umestno, uvesti proti onim finanč-

nim uradnikom, ki so se udeležili zaupnega shoda nar. napredne stranke, preiskavo, ker se je na tem shodu izrekla nezaupnica vladi. Rezultata ne more še povedati, ker je dvorni svetnik Kliment na dopustu. Sicer je pa tudi po njegovem mnenju popolnoma nedopustno udeleževati se takih shodov, na katerih se izreka nezaupnica vladi.

Posl. dr. Triller je predlagal, naj se o tem odgovoru otvori debata, kar je bilo pa s klerikalnimi in nemškimi glasovi odklonjeno.

S tem je bil dnevni red izčrpan in dež. glavar je sporočil, da je dež. zbor o d g o d e n.

Štajersko.

Iz Celja. (Grda razvada.) Del mestnega, še bolj pa boljšega slovenskega občinstva iz okolice ima navado govoriti po Celju povsod nemški. Na posledice take grde razvade ne misli nikdo: pri železnici in na pošti, po uradih, trgovinah in gostilnah pravijo, da ne rabijo slovenskih uslužbencev in uradnikov! Slišal sem pred dobrim tednom sam, kako je neki slovenski državni poslanec na celjskem kolodvoru zahteval tri vozne listke v »Laibach«. Občinstvo z dežele govori z našimi nemškutarskimi obrtniki — nemški in jih utrjuje v misli, da niso od Slovencev odvisni! In komaj prestopi Slovenec na potovanju prag nemške gostilne v Celju — če ga že vleče tje srce — pa že pozabi na svojo materinščino in klati nemški kakor pač more. Od slovenske govorice je v jezikovno mešanem Celju mnogo odvisno: zato se je poslužuje! To je najcenejši in v naših razmerah zelo uspešno politično prožje. Vsi naši listi bi morali vedno in vedno opominjati občinstvo: govorite povsod slovenski! Posnemajte Nemce, Madžare, Italijane, ki se nikdar in nikjer ne sramujejo svoje materinščine!

Iz Celja. (Dr. Benkovič in »farji«.) Doslej je bilo izmed odličnih klerikalnih politikov znano le o dr. Verstovšku, da se svoje čase ni baš prevladno izražal o »farjih«. Pa kar je mož zagrešil v nepremišljeni in pošteni mladostni ognjevitosti, to skuša sedaj z vneto popravit. Narobe je pa pri dr. Benkoviču. O njegovih »liberalni« preteklosti ni bilo doslej razun nekaterih podrobnosti bolj osebnega značaja znanega nič slabega. Sedaj pa se je mož začel nekam preobračati. Pravil nam je dober njegov znanec, da se je dr. Benkovič izrazil v svoji odvetniški pisarni tako strašno brezbožno o gg. duhovnikih: »Če vidim farja v kancliji, imam za tisti dan že zadosti...« Naš veselje, če prihaja dr. B. zopet do pravega prepričanja, samo mandatov med naprednjaki ne bo dobil.

Da, številke govore. V ponedeljkovi številki »Slov. Naroda« smo opisali značilen slučaj, kako se zasedajo narodnostno važna učiteljska ali nadučiteljska mesta ob narodnostni meji. Posl. Wastian je na občnem zboru »Südmärke« priznal, da hočejo Nemci potisniti jezikovno mejo od Sp. Dravograda pa doli do Maribora čisto do Drave. In ta nemški cilj zasledujejo z neumorno vstrajnostjo ne le nemški politiki in narodni gospodarji, temveč tudi vsi oni Nemci, ki imajo odločilno besedo v šolskih korporacijah. Vsaj dobro vedo, kolike važnosti so narodni učitelji na šolah v obmejnih krajih. Oni ne vzgojujejo samo otrok v narodnem duhu, temveč igrajo največkrat vodilno vlogo v občinskem in vsem javnem življenju dotičnega kraja. Zato ni Nemcem premalenkostno boriti se za vsako učiteljsko mesto ob meji. Slovenci bi se naj borili — ali za nas ne stori nikdo ničesar. Dr. Verstovška na pr. se je dobro informiral o razmerah v St. Ožbaltu — in uspeh teh informacij je, kakor kaže Kompostov naravnost protipostavno imenovanje, ničev. Sedaj, ko smo ga prijeli, bo že našel primeren izgovor. Če drugega ne, bo »Straža« trdila, da so tega imenovanja krivi liberalci. Oni so krivi sedaj sploh vsega nazadovanja Slovencev v Dravski dolini, mariborskem in konjiškem okrajnem glavarstvu. Enkrat sicer piše »Straža«, da se tod Slovincem zato tako dobro godi, ker ni liberalcev, drugič pa so zopet krivi vsega baš ti nevidni »liberalci«, če pokažejo naš »napredek« suhe številke. V teh obmejnih krajih bo po uradih in šolah do zadnjega birača in šolskega sluga vse pomemčeno. Vse, kar nosi boljšo suknjo, je nemškutarsko in mladina tistega nadebudnega »skatoliškona-rodnega« kmeta, o katerem je toliko slavošpevov v »Slov. Gospodarju« in »Straži«, te pozdravlja na cesti z »Guten Tag« in »Heil«. Tako se godi z narodom, kateremu njegovi voditelji odtušujejo in vzamejo vse razumnost. In to delajo principijalno klerikalci v obmejnih krajih kakor povsod drugod. In naprednjaki smo

»lumpje«, kakor piše »Straža«, najbrže zato, ker spominjamo klerikalce na njihove narodne dolžnosti v obmejnih krajih. Oni imajo mandate in ves političen vpliv med ljudstvom, oni inajo tudi dolžnost delati ali pa vsaj drugih, ki niso baš prijatelji koritarstva in politične, neznajnosti, pri delu ne ovirati.

Iz Velenja. Naš g. župan Skazaspken so velik prijatelj dvojezičnosti. Tako čitamo n. pr. v raznih listih razpis službe občinskega sluga in redarja, v katerem je predstavljena celo beseda »podčastnik« — da bi jo prošnjiki menda bolje razumeli! S tem se slovenski razpis slovenske trške občine samo smešijo. In še nekaj: g. župan, oziroma občinski urad je pozabil zahtevati, da naj bodo prošnjiki slovenske narodnosti. Če take stvari delajo maloštevilni opoltniški nemškutarji, zakaj bi jih pa mi v naši veliki slovenski občini ne? Ali narodna odločnost žaljivosti pri nas ni vedno doma.

Slovenske zdravniške ponovno opozarjamo, da prosijo za razpisana zdravniška mesta na Sp. Štajerskem. Čas za prošnje je še do 31. julija. Ako bi kdo rabil kakih pojasnil, naj se hitro obrne na g. dr. Janka Sereneca, zdravnika v Celju. — Opozarjamo dalje nujno distriktno zdravstvene odbore, da vzamejo v terno same Slovence. Deželni odbor je vezan na predlog okrožnega zdravstvenega odbora, ne pa na vrsto. Če je samo en Nemec v ternu in če je tudi na tretjem mestu, je lahko imenovan. Zato pozor! Slovensko časopisje naj bi zdravstvene okrožne odbore spomnilo na to važno okolnost!

Novice iz Središča. V petek, 19. julija, popoldne je razsajala po Središču in okolici huda nevihta. Lovro Živkovič je sejal pri Dravi prodec. Hotel se je umakniti nalivu in je hitel pod bližnjo vrbo. V vrbo pa je udarila strela in zadela Živkoviča od rame po roki in ob nogi; raztrgala mu je tudi škornj. Ko se je zavelel iz omanjenosti, je zlezal v jamo, v kateri je sejal prodec in tam obležal. Po nesreči pa se je vdril razmočen breg in zasul Živkoviča do glave. Ležal je celo noč v jami, šele drugo jutro ga je našel in rešil voznik. Živkovičeve poškodbe niso smrtno nevarne. — Središka požarna bramba je slavila v nedeljo dne 21. julija petindvajsetletnico svojega obstoja. Trg je bil ob tej priliki ves v zastavah. Z jutranjim vlakom so dospeli varaždinski požarniki z zastavo, kasneje pa okoliške požarne brambe na slavnost, ki se je imenovala obnesla, osobito veselica v trškem gaju. 5 tovarišem požarnikom se je svečano izročil častni znak za 25letno sodelovanje pri društvu. — 25. avgusta pa obhajamo novo slavlje: bralno društvo »Edinost« bo skupno z mladim našim Sokolom slavilo 30letnico svojega obstoja.

Od Sv. Štefana pri Žusmu nam pišejo: V torek dne 23. julija je začelo naenkrt v naši šoli goreti, in sicer v razredu, v katerem podučuje učitelj Kotnik. Ta je pri mizi dremal — najbrže sta prejšnji večer imela z župnikom kako dolgo posvetovanje radi občinskih volitev — razposajeni fantje so pa v peč, od katere se je spomladal cev do dimnika odstranila, zakurili. Začelo je naenkrt v sobo goreti in se kaditi. Kako lahko bi nastala kaka nesreča! Šmarski okrajni šolski svet bi glede tega človeka tudi že lahko zdavnaj naredil red!

Iz Maribora. Napovedana veselica Slov. trgovskega društva v Rušah se je vršila že dne 21. julija, zato za nedeljo 28. julija odpade.

Proti sistiranju letošnjih okrajnih učiteljskih konferenc je nastopilo cmureško učiteljsko društvo s sledečo resolucijo: »Cmureško učiteljsko društvo smatra sistiranje okrajnih učiteljskih konferenc za l. 1912 za kratenje učiteljskih pravic (glej § 45. drž. ljudskošolskega zak.) in obžaluje, da se ravno takrat najbolj varčuje, kadar gre za učiteljstvo. Čudno je, da se je tako lahko izognilo določilom tega paragrafa, dočim se na drugi strani izjavlja, da je spreminitev § 55. drž. ljudskoš. zak. le parlamentarnim potem mogoča.«

Najdena verižica. Albert Gaber je našel 22. t. m. v Celju zlato verižico. Zgubitelj naj se obrne pisмено na najditelja, pošta Vransko pri Celju.

Drobne novice. V O r m o ž u je umrla gospa Josipina Blagovič, trgovčeva soproga, v najlepših letih. — V Poljčanih je umrl veleposelnik Jakob Franc, 81 let star. — Iz Maribora. Na jesen bodo začeli tukajšnji glavni kolodvor prezidavati in sicer tako, da pride pod prožno omrežje predor, ki se bo iztekal na otočni peron. Ta bo služil prometu med Dunajem in Trstom, dočim bodo potniki koroške železnice vstopali in izstopali kakor sedaj, s perona pri posloplju. — V Hoče sta se ponesrečila v tovarni za impregniranje železničnih pragov dva delavca, Avgust Friedl in Jože Mi-

kotič. Eden si je strl levo nogo, drugi pa levo roko. — Pri Sv. Roku poleg Rogatca je padel z odra pri stavbi novega šolskega poslopja zidar Jože Gajšek in si je strl nogo ter dobil poškodbe na vratu. Spravili so ga v celjsko bolnišnico. — Iz Brežic poročajo: Posestnik Jožef Cvetko v Gaberju pri Brežicah je vozil zvečer rž v škedenj. Obesil je v škedenju na steno gorečo petrolejko. Ta je padla na tla in se razbila. Naenkrat je bilo vse domovje v ognju. Cvetkova žena je dobila hude opekline. Škode je več tisoč kron. — Pri Zg. Sv. Kungoti je pokradel nekdo dvema, v občinski hiši stanujočima strankama vse cvetlice z oken. To je pa poseben sport! — Iz Radince pri Radgoni poročajo: V nedeljo zvečer je zgorelo domovanje posestnika Ploja v Hraščju-Moti. Prebivalci hiše so komaj rešili golo življenje. Škode je precej. Sumi se, da je nekdo zažgal. Ob istem času je gorelo na 3 krajih v okolici. — Iz Maribora. V Urbanski ulici so našli na vrtu poleg kemičnega preiskovalnišča v globočini kakih 70 cm človeški okostnjak. Kostni so bile že precej strohnole. Na lobanji je bilo opaziti 2-5 cm dolgo predrtno, povzročeno od kakega bodljaja. Ore za kak umor pred dolgimi leti ali pa za okostnjak kakega v vojski padlega vojaka.

Koroško.

Stavka delavcev v tovarni v Limercah — izgredi delavcev. V tovarni za žganje v Limercah so pričeli delavci s stavko. V Celovcu se je vršil vsled tega v hotelu pri Grömerju včeraj šod delavcev, ki so sklenili, da bodo stavkajoče tovariše podpirali moralno in gmotno. Po shodu je šel velik del zborovalcev pred tovarno v Limercah. Tam so se združili delavci iz Celovca s stavkajočimi in napadli tovarno s kamenjem. Razbili so skoraj vsa okna. Na lice mesta je prišla žandarmerija in aretirali so orožniki 7 izgrednikov, katere so odpeljali v zapor. Okrajno glavarstvo je prepovedalo delavcem, da se ne smejo zbirati pred tovarno in da ne smejo imeti tam nastavljenih čuvajev, ki pazijo na stavkokaže. Med delavci vlada silna razburjenost, položaj lahko postane resen.

Dva laška vohuna je pripeljal včeraj orožništvo iz Ziljske doline v Beljak, kjer so jih zaprli. Oba sta elegantno oblačena kot turista in si navedata napačna imena. Pri njih so zaplenili veliko sumljivih skic in fotografij avstrijskih utrd ob koroški meji.

Požar v tovarni za usnje. V tovarni za usnje B. Schoberja tik Volšperka je izbruhnil snoči nevaren požar, ki bi bil lahko postal usoden za celo mesto. Ogenj je nastal v strojnici in se silno hitro razširil po celi tovarni. Uničil je celo strojnico, pogorelo je več skladov kože, več sodov masti, zaloga jermenov in en del sušilnice. K sreči se je posrečilo gasilec in vojakom, da so ubranili pred ognjem veliko skladišče, ki stoji nasproti tovarni. Če bi se bilo to skladišče vnelo, potem bi bil ogenj gotovo prešel na mesto. Škoda, približno cenjena znaša nad 40.000 kron. Tovarna je zavarovana, vendar bo težko vsa škoda pokrita z zavarovalnino. Kako je nastal ogenj v strojnici še ni znano, bržkotne pa vsled neprevidezosti.

Samomor zapeljane deklice. Snoči ob 3/4, na 10. so potegnili v Beljaku trije delavci iz Drave utopljenko, neko mlado dekle. Zdravniku se je posrečilo, da je utopljenko rešil. Na policijski dekle izpovedalo, da služi pri nekem beljaškem trgovcu, in da je skočila v vodo iz obupa, ker jo je gospodar zapeljal.

Primorsko.

Odlikovanje. Cesar je podelil inšpektorju pomorske oblasti za ribarstvo, Petru Loriniju v Trstu povodom njegove vpojivne red železne krone III. razreda.

Iz davčne službe. Finančni komisar D. Menon, ki je vodil dosedaj v Pulju davčni oddelek je prestavljen kot vodja davčnega referata pri okr. glavarstvu v Poreču.

Iz policijske službe. Za čas dopusta policijskega ravnatelja dvor. svetnika dr. Manussija je prevzel vodstvo tržaškega policijskega ravnateljstva vladni svetnik dr. Mahkovec.

Goriška Sokolska župa. Kakor že objavljeno, priredi I. okrožje »G. S. Z.« svoj II. zlet združen z javnim nastopom in veliko ljudsko veselico dne 4. avgusta t. l. na Brjah. S tem izletom stopi naše okrožje drugič pred širši forum, z namenom, da pokaže javnosti sad enoletnega delovanja v telovadnicah, svoje mogočno hrepenenje za sokolskimi cilji, za

povzdigo, samoohranitev, razvoj in etično izpopolnitev, ter ohranitev in pomnožitev telesnih in življenjskih zmoglosti. Ob 4. popoldne je javna telovadba. 1. a) župne proste vaje, b) ljubljanske proste vaje, c) nastop naraščaja z zastavicami, d) vaje na bradli, drogu, krogih, na konji, konju, skok v višino in skupine. 2. Po telovadbi ples in prosta zabava. 3. Zvečer se prižge na Vipavi plavaljoči kres. Slavnost pri kateri svira priljubljena godba naše N. D. O. iz Trsta se vrši na romantičnem kraju v Kasovljah, na hladnem in prostornem, tik naše reke Vipave ležečem vrtu, oddaljenem 5 minut od postaje Kamnje in 3/4 ure od Rihemberka. Skrbni se že sedaj, da ostane vsem udeležencem ta sokolska prireditve v trajnem in prijetnem spominu, kakor pač vsaka, katera se je vršila dosedaj v naprednih Brjah. Za plačilo dolga želodcu bodo skrbeli okusni napolnjeni paviljoni in postrežljiv gostilničar, ki se boče za ta dan utaboril v Kasovljah. Ker je ta zlet zadnja večja sokolska prireditev primorskega sokolstva v tem letu in se vrši v sredini rajsko mile vipavske doline na izvanredno prijetnem kraju, ter so vrhunske železniške zveze tako za prihod, kakor za odhod jako ugodne, prebitek pa namenjen za nabavo orodja, zato pričakujemo moralne in finančne podpore od napredne slovenske javnosti in obile udeležbe.

Novi poštni urad za pismo in vožno pošto prične posloovati 1. avgusta pri Sv. Andreju pri Gorici.

Laški vohun. V Tolminu so aretirali 20letnega kmečkega fanta Ferd. Cuferleta iz Vidma, ker je na sumu, da je vohunil za Italijo.

Vlom. V stanovanju Ane Menezzzi v Škedenju so vlomili podnevi, ko je bila ona v Trstu, neznani vlomilci in so ji odnesli 500 kron denarja in več dragocenosti.

Kratko veselje. Trgovec s suhim mesom, Bardjan v Trstu je dal svojemu uslužbencu Minguciju 370 kron, da dvigne neko pošiljatev pri carinskem uradu. Mož je šel z denarjem lumpat, popoldne je telefoniiral gospodarju, da ga je nekdo v vozu cestne železnice okradel, zvečer pa so ga aretirali pijanega v veselih lahkotnih družbi in dobili pri njemu še 39 kron.

Nemška vojna ladja v Trstu. Pobjutranjem pripluje v Trst nemška križarka »Geier« in ostane nekaj dni v tržaškem pristanišču.

Poskušeni samomor. Včeraj sta se zastrupili v Trstu 25letni zasebnici Adela Buccini in Ivana Klaričeva. Obe so pravčasno rešili. Vzrok je družinski prepir. Vsled nesrečne ljubezni pa se je zastrupila 21letna likarica Palmičeva. Odpeljali so jo v bolnišnico.

Za zverinjak v Schönbrunnu na Dunaju je pripeljal včeraj Lloydov parnik »Nippon« iz Kalkute veliko število divjih živali, kakor več tigrov, levov, leopardov itd. Dalje je pripeljal parnik več prav lepih žiraf, opic in lepo zbirko zelo redkih ptičev. Živali prepeljejo v kratkem na Dunaj.

Nadomestna deželnozborska volitev v Pulju se vrši, kakor smo že poročali 29. septembra. Volilni imeniki so na razpolago volilcem v anagafičnem uradu do včevši 5. avgusta.

Škandalozno laško gospodarstvo v Pulju. Kakor smo že poročali so aretirali zaradi ogromnih goljufij in sleparij pri mestnem gospodarstvu v Pulju zopet tri mestne uslužbenke tako da je naraslo število aretiranih sedaj že na 27. Trije so bili pred sodiščem v Rovinju že obsojeni, kar smo svoječasno poročali. Aretirali so uslužbenke Schallmaierja; Pauliča in Brozina ml. Brozina starejši je bil aretiran že takoj pri prvem razkritju goljufij na puljskem magistratu. Cela zadeva postaja vedno bolj neokusna in ostudna. Kar so ti ljudje počeli je brez primere in ni se še odkrilo tako obsežno in predržno sleparstvo v kaki občini, kakor so je zakrivila laški mestni gospodarji v Pulju, ki so skoro napolnili rovinjske preiskovalne zapore. Bilo je to celo gnezdo različnih sleparjev in najvišji je podajal roko najnižjemu v skupnem sleparstvu. Bile so to prave laške vrane mestne občine. Vedno bolj umazane sleparije se odkrivajo dan na dan. Mestna plinarina v Pulju je dobavala premog iz Angleške, in sicer ga je kupila vsako leto 3-4 velike tovarne parnike. Lansko leto je, kakor so sedaj dognali izginil cel parnik, ki ga je občina plačala, kam pa so ga zapeljali ni znano. Sumljivo je tudi, da je pred kratkem oboel na umu bivši župan in poslanec dr. Varetin in so ga proglasili za slaboumnega. Tudi deželni glavar dr. Rizzi bo baje moral, kakor piše »Edinost« pojasniti svoje stališče, ki je zavzemal napram sleparskim laškim gospodarjem na mestnem magistratu v Pulju.

O razpustu občinskega sveta v Varaždinu.

Kakor je znano, je hrvatska vlada suspendirala varaždinskega župana dr. Pero Magdića ter ga postavila pred sodišče, češ, da je zlorabil svojo uradno oblast in da je zagrešil še razne druge zločine. Sodniki, o katerih se ve, da na Hrvatskem niso ravno svobodni, so dr. Magdića oprostiti, kar je bila seveda velika blamaža za vlado. Da to svojo blamažo prikrije, je vlada naknadno razpustila varaždinski občinski svet, češ da vlada v tej korporaciji velik nered, v resnici pa samo zaradi tega, ker bi bila sicer primorana izročiti županske posle županu dr. Magdiću.

Da se pa uvidi, kako jalov je izgovor, da je bil varaždinski občinski svet razpuščen radi nerednosti, ki so se baje godile v občinski upravi pod županovanjem dr. Magdića, bomo po točnih informacijah navedli nekaj podatkov.

Dr. Magdić je prevzel županske posle dne 15. junija 1910.

Kot župan je vestno pazil na to, da je vsak uradnik točno izvrševal svojo dolžnost in da je upravni aparat funkcioniral tako, kakor je treba. Vse je šlo gladko izpod rok, samo v stavbenem uradu je zastajalo delo, ker je bil nadzornik na dopustu radi bolezni. Zato je dr. Magdić izposloval, da je občinski svet kreiral službo mestnega inženirja, kateri sklep je potrdila tudi vlada.

Z vladne strani se očita dr. Magdiću, da so se pod njegovim županovanjem dogodila v občinski upravi pomevjenja, da se ni štedilo in da se je brez odobranja prekorak proračun. Vsa ta očitanja so iz trte izvita.

Res je, da je vladni odposlanec Gjuror Horvat odkril pomevjenje v poslovanju mestnega darjara St. Kovaca, toda to pomevjenje datira že iz 1. 1905. A to pomevjenje je ostalo neodkrito pod župani: vladnim svetnikom Breitenfeldom, dr. Jurincem in vladnim komisarjem pl. Peičićem. Odkril pa je to pomevjenje predstojnik mestnega užitninskega urada dva meseca, predno je bil suspendiran dr. Magdić, naznanil pa te stvari ni, ker ga je Kovac zaklinjal, naj njega in njegove številne rodbine ne spravlja v nesrečo, češ da bo vso škodo polagoma poravnal. In res je, kakor čujem povrnili okrog 4000 K, da je ostalo nepokritega samo še 3500 K. Ako se torej šteje dr. Magdiću, da ni kot župan odkril tega pomevjenja, čemu se to ne šteje v greh prejšnjim županom Breitenfeldu, dr. Jurincu in Peičiću, ki so imeli pač iste dolžnosti in pravice kakor dr. Magdić?

Škontracija mestne blagajne se je vršila redno v prisotnosti odposlanca finančnega ravnateljstva, dveh občinskih odbornikov in dveh magistratnih svetnikov. Vse te škontracije so pokazale, da vlada najboljši red v občinskem denarnem poslovanju.

Kar se tiče očitanja, da se je pod dr. Magdićevim županovanjem opetovano prekorak proračun je to navadna laž.

Dr. Magdić je izvršil samo to, kar je sklenil občinski zastop in kar je odobrila vlada. Samo enkrat je nakazal hrvatskim akademskim društvom v Gradcu, na Dunaju in v Pragi po 10 do 20 kron podpore, kar se ni nahajalo v proračunu, toda te malenkostne vsote je občinski svet nakazal iz prihrankov, ne pa na breme proračuna.

Očitanje, da se mestno posojilo v znesku 300.000 K ni porabilo v svrhe, za katere je bilo najeto, je brez vsakega temelja. Posojilo se je porabilo za ono, za kar je bilo namenjeno, 155.000 kron pa se je naložilo v tri varaždinske hranilnice, ker zaradi zime ni bilo mogoče pričeti z zgradbo nove ceste in vojaškega skladišča.

Takšna, kakor navedena očitanja, so tudi vsa ostala brez vsake dejanske podlage. Vse te prozorne in v ničemer utemeljene dolžitve imajo samo ta namen, da bi dr. Magdića in večino mestnih odbornikov, ki so pristali hrvatsko-srbske koalicije v očeh poštenih ljudi oblatile in jih predstavile javnosti kot ljudi, ki so zgolj škodovali mestni občini in njenemu prebivalstvu. S tem se hoče doseči, da bi v bodoči občinski zastop prišla madžarom večina, s katere pomočjo bi potem bil v sabor izvoljen zopet madžarom.

Suspendacija dr. Magdića, preganjanja tega politika, razpust občinskega sveta in vse druge veksacije niso ničesar drugega kakor maščevanje varaždinskemu mestu, kjer je dr. Varetin, ljubimec dr. Tomašičev, že dvakrat propadel pri volitvah v sabor. Čuvaj se je osvetil Požegi, a Tomašič preko Čuvaja Varaždinu!

Od tod vsi infamni napadi, radi katerih bodo dr. Magdić in večina občinskih odbornikov vložili kazensko ovadbo proti kr. podžupanu Horvatu radi žaljenja časti.

Dnevne vesti.

† Ekselencija baron Schwarz je v včerajšnji seji deželnega zbora razvil uprav predpotopne nazore in sicer nazore, ki so v odločnem nasprotju z nazori njegovega neposrednega šefa ministra barona Heinolda, kakor pričajo govori barona Heinolda pri razpravi o uradniški službeni pragmatiki. Nazori, ki jih je razvil baron Schwarz, odgovarjajo na interpelacijo zaradi disciplinarnega preganjanja državnih uradnikov, ki so se udeležili shoda zaupnikov narodno - napredne stranke, so naravnost gorostasni in uprav zasmešni najprimitivnejših državljanov vseh vseh uradništv. Ekselencija baron Schwarz je mrzlo izjavil, da je po njegovih nazorih nedopustno, da se državni uradniki udeležujejo shodov, na katerih se izreka vladi nezaučnica in na katerih se vlada graja. To je nekaj nezasišlanega in klerikalci kakor Nemci so pokazali s tem pomanjkanje čuta za ustavnost in spoštovanja postav, ko so prepredili razpravo o tem odgovoru barona Schwarz. Mi se niti ne oziramo na to, da vendar noben udeležnik shoda zaupnikov ni mogel vedeti naprej, kaj se bo na shodu govorilo in sklepalo. Mi vpoštevamo le gorostasnost, da se upa baron Schwarz javno odbravati disciplinarno preganjanje uradnikov, ki so se poslužili svoje v členu 12. in 13. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. drž. zak. št. 142. zajamčene jim pravice. Tudi drž. uradnik ima pravice, da se udeležuje shodov, katerih se hoče, in nihče mu tega ne sme braniti, naj se na dotičnih shodih izreka vladi še take nezaučnice. Kaj takega, kakor sedaj na Kranjskem, se v Avstriji ni še nikjer zgodilo in zato bo dolžnost ljubljanskega drž. poslanca, da bo to stvar v drž. zboru spravil na razgovor.

† Zablembe drugodi in pri nas. V Olomucu je okrajno glavarstvo zaplenilo časopis »Na Vinici Pánč«, ki ga izdaja Jaroslav Hončík. Proti zablembi je bil vložen ugovor in sodišče je zablembo razveljavilo. Z ozirom na to je Jaroslav Hončík po dr. Petrusu zahteval, naj se mu v smislu zakona iz državne blagajne povrne s konfiskacijo povzročena škoda. O tej zahtevi je razpravljalo okrajno sodišče v Novem Jičinu, ki je razsodilo, da ima državna blagajna povrniti Hončíku 451 K 28 v za škodo, povzročeno mu vsled konfiskacije. Tudi »Slovenski Narod« je bil že opetovano v položaju, da je zahteval povrnitev škode, povzročene mu vsled neupravičene zablembe. A koliko mu je prisodilo ljubljansko sodišče? 40 do 50 kron, znesek, s katerim ni bil plačan niti papir! Časopis »Na Vinici Pánč« pa obsega samo polovico »Slov. Naroda«, a je sodišče prisodilo kot odškodnino za neupravičeno konfiskacijo tega lista 451 K 28 v! Iz tega je razvidno, da pri nas še celo pri neupravičenih konfiskacijah prevladuje namen list kot tak oškodovati, ker sicer si tega postopanja ne moremo tolmčiti. V bodoče se bomo pri neupravičenih konfiskacijah sklicevali na citirani slučaj v Olomucu in Novem Jičinu ter z vso odločnostjo zahtevali, da se nam povrne vsa faktično povzročena škoda, in se ne bomo več zadovoljili s par kronami! Sicer pa je malo čudno, da razsojajo o odškodnini za neupravičeno konfiskacijo pri nas sodniki, ki niti pojma nimajo, koliko truda, dela in stroškov povzroča moderen dnevnik. Treba bo res enkrat povabiti gospode sodnike z državnim pravnikom vred v kako tiskarno, da se bodo osebno prepričali, če so s 40 do 50 kronami res povrtni stroški, povzročeni po konfiskaciji.

† Sadovi ščuvanja proti Sokolstvu. V Charvatih na Moravskem pase ovčice župnik Zajec, vreden tovariš kranjskih naših božjih namestnikov. Kakor našim župnikom in kaplanom, tako je tudi temu Zajcu zagrenil življenje sijajni sokolski zlet v Pragi. Mesto da bi na prižnici označeval božjo besedo, je blatil Sokolstvo, ščuval proti njemu ter slikal Sokole kot framazone in nevarne prekucuhe. Ta pridiga je vzbudila splošno nevoljo in ogorčenje med poslušalci, ki so trumoma zapuščali cerkev. Po službi božji pa je prišel k župniku župljan J. V. ter mu sporočil, da izstopa iz katoliške cerkve, češ, da on zahaja v božji hram, da sliši božjo besedo in lepe nauke, ne pa hujskajočih političnih govorov. Če bo ta dogodek župnika poučil, da bo pametnejši, bo pokazala bodočnost.

† Klerikalni župan Dimnik pri D. M. v Pulju se nahaja v kazenski preiskavi zaradi volilne sleparije, pa ima vendar predrznost pošiljati popravke. Nam je poslal ta-le popravek: Sklicujoč se na § 19. tisk. zakona zahtevam da priobčite z ozirom na notico z dne 22. julija 1912. štev. 165 pod zaglavjem »Tako delajo kler-

rikalni župani« v zakonitem roku in na predpisanem mestu sledeči popravek: Ni res, da sem jaz dobil volilne listine za vseh 17 volilcev v svoji občini. Res pa je, da sem dobil volilne listine za 12 volilcev. Tudi ni res, da sem pustil dostaviti volilne listine samo 4 volilcem, ki so priznani klerikalci, 13 volilcem pa da nisem pustil dostaviti volilnih listin, oziroma da nisem poskrbel, da bi se listine dostavile, ker sem smatral te volilce za naprednjake. Res pa je, da sem dostavil volilne listine vsem tistim volilcem, pri katerih je bilo to mogoče, to je desetim volilcem, dvema Francetu Ilivariju in Mihi Kramarju jih pa nisem mogel dostaviti, ker je prvi umrl, drugega pa sploh ni v občini. — Devica Marija v Polju, dne 24. julija 1912. — Jakob Dimnik, župan. — No, resnico bo že dognala sodnija, to pa stoji: če bi bil Jaka Dimnik tako nedolžen, kakor zatrjuje, bi ne bil v kazenski preiskavi. —

† Iz ministerjalne službe. Cesar je imenoval dvornega svetnika pri trgovinskem ministrstvu Josipa pl. Poscha za ministerjalnega svetnika v trgovinskem ministrstvu.

† Umrla je danes ponoči, zadeta od kapi, gospa Marija Černeta, posestnica na Poljanski cesti, mati odvetniškega kandidata dr. Frana Černeta in občinskega svetovaleca Karla Černeta. Pokojnica je bila vzorna mati in izvrstna gospodinja, ki je svoje otroke vzgojila v naredu in naprednem duhu, bila je v vseh krogih spoštovana in je uživala povesdno velike simpatije. Pogreb bo jutri popoldne ob 5. Vrlji ženi blag spomin, razžalošeni rodbini pa naše sožalje!

† »Narodni dom« v Ljubljani dobi v kratkem ob levi strani glavnega pročelja provizorično, z zelenjem okrašeno in primerno razsvetljeno verando za potrebo gostom v večernih urah. Želja po taki verandi se je izrekla od več strani, osobito z ozirom na krassen razgled izpred »Narodnega doma« na šetališče proti Lattermanovemu drevoredu. Upati je, da se s to napravo vsaj nekoliko dvigne družabno življenje našega »Narodnega doma«, katerega sedaj toli primanjkuje, da se tuji, osobito Čehi, ki posejajo sedaj ob počitnicah naš »Narodni dom«, naravnost čudijo mlačnosti do našega »Narodnega doma«, poudarjajoč, da se Čehi mnogo bolj zavedajo dolžnosti do svojih »Narodnih domov«, ki so naravnost sijajno obiskani, za one goste, kateri so raje čez dan ali zvečer pod zelenjem, pa ni v Ljubljani lepšega in bolj značajnega vrta, kakor je oni »Narodnega doma« s košatimi lipami in ker je tudi kuhinja in pijača dobra in to po zmernih cenah, vabimo tedaj naše občinstvo, naj poseča naš »Narodni dom«.

† Porotnikom za III. redno zasedanje ljubljanskega porotnega sodišča so bili pri današnji seji izzrebani: A. Kot glavni porotniki gospodje: Makso Šeber, Postojna; Ivan Štrumbelj, Ig; Ivan Kranjc, Borovnica; Jakob K. Pollak, Ljubljana; Miklavž Krhlikar, Gradec; Ivan Urbančič, Trnovo; Josip Majdič, Kranj; Leopold Benčina, Stari trg; Mihael Židan, Ljubljana; Matija Zafred, St. Peter; Gabriel Taler, Železniki; Matija Rogelj, Ljubljana; Franc Jelovečan, Gorenja vas; Božidar Krenner, Ljubljana; Peter Kosler, Ljubljana; Karel Kauscheg, Ljubljana; Rudolf Jeglič, Kranj; Ant. Dečman, Ljubljana; Robert Kollmann, Ljubljana; Ivan Kavčič, Žiri; Franc Arko, Postojna; Robert Stenovec, Ljubljana; Jakob Vidmar, Ljubljana; Josip Hudovernig, Ljubljana; Ivan Sartory, Radovljica; Karel Počivavnik, Ljubljana; Anton Cizej, Ljubljana; Franc Galle, Bistra; Leopold Dekleva, Buje; Albin Zakotnik, Postojna; Juri Verovšek, Ljubljana; Anton Jerančič, Ljubljana; Alojzij Pardubsky, Ljubljana; Rudolf Puppis, Logatec; Jan Ružička, Ljubljana in Valentin Mrak, Ljubljana. — B. Nadomestni porotniki gospodje: Ivan Smole, Ivan Krivic, Ivan Podboj, Matija Grabnar, Oskar Treo, Anton Bizilj, Ivan Adamič, Leopold Legat in Ivan Kregar, mesar, vsi v Ljubljani.

† Simon Gregorčičeva javna ljudska knjižnica v Ljubljani je izdala katalog knjig. Ta izdaja je zelo skrbno urejena in kaže velik napredek in razvoj knjižnice. Dobi se v Simon Gregorčičevi knjižnici izvod za ceno 40 vin.

† Poročil se je gosp. Peter Dobernig z gospodično Kati Dev iz Ljubljane. Cestitam!

† Razpis ustanov. Za leto 1912 se bodo podelile sledeče Karel baron Wurzbachove cesarice Elizabete ustanove za invalide in hiralce: a) tri ustanove po 120 K za Ljubljana; b) tri ustanove po 60 K za rojake iz Kamnika, Jarš in Homca, in c) tri ustanove po 60 K za rojake iz Vintarjevca v občini Šmartinjski v Liti. — Te ustanove oddaja gospod Alfons baron Wurzbach, in sicer one za Ljubljana po nasvetu deželne-

ga odbora kranjskega, ustanove za Kamničane, Homčane in Jaršane po predlogu županstva v Kamnici in ustanove za Vinterjevčane po predlogu županstva občine Šmartno pri Litiji. Pravico do teh ustanov imajo v prvi vrsti ubožni in c. kr. vojaški invalidi iz imenovanih krajev, od stražmojstra ali narednice nizdol, ki so lepega vedenja in vsled v vojni zadobljenih ran nezmogljivi, da bi se sami mogli preživeti. — Ako bi se za omenjene ustanove ne zglasilo zadostno število c. in kr. vojaških invalidov z opisanimi lastnostmi, tedaj imajo pravico do njih tudi drugi reveži iz imenovanih krajev, ki so lepega vedenja in se radi boleznih in starosti ne morejo sami preživeti. V obeh slučajih je dokazati s posebnimi občinskimi, po c. kr. političnem oblastvu potrjenimi spričevali neomadeževanost prosilcev. Prošnje je vložiti prosilcem iz Ljubljane pri magistratu stolnega mesta Ljubljane, drugi prosilci pa naj vložijo vsak pri županstvu svoje občine, in sicer najkasneje do 1. septembra 1912.

Gradnja Belokranjske železnice. C. kr. železniško gradbeno vodstvo v Novem mestu razpisuje dobavo približno 70.000 mecesnovih ali hrastovih pragov in 345 m³ posebnih pragov za premikalnice iz enakega lesa. Natančnejša pojasnila daje c. kr. železniško gradbeno vodstvo, pri katerem morejo udeleženci tudi pregledati ali kupiti ponudbene pripomočke. Zadnji čas vložiti ponudbo je 16. avgust 1912 opoldne. Ponudbe se odprejo isti dan ob 3. popoldne, dobava se prisodi v času do 13. septembra 1912. Najpoznejši rok začetka dobave je mesec februar 1913, končana pa mora biti do konca meseca avgusta 1913.

Požar. V Očadlju pri Kranju je pogorelo posestniku Gregorju Štefetu več gospodarskih poslopij, v katerih je imel Štefe veliko zalogo sena in druge krme ter več poljedelskih strojev. Škoda znaša 14.000 K, zavarovalnina pa samo 1300 K. Kako je nastal ogenj, še ni znano.

Cestni rop. V soboto je šel 17letni kovaški učenec Karel Praznik pri kovaču Francu Ilovjarju v Temenici v Šmartno pri Litiji, da nakupi več potrebnih stvari za se in za svojega gospodarja. Ko je šel fant pri Leskovcu skozi gozd sta planila naaden dva že precej priletna moža z revolverji v rokah. Eden izmed roparjev je držal fantu pred glavo revolver, drugi pa mu je potegnil iz žepa denarnico, v kateri je imel fant 105 K denarja. Nato sta roparja neznano kam pobegnili.

Vpokojen je na lastno željo višji inženir Ivan Rezač, ki je služboval pri okrajnem glavarstvu v Krškem.

Elektrodiagnostika »Ideal«. Spored za soboto 27., nedeljo 28. in ponedeljek 29. julija 1912: 1. V obližju reke Salzach. (Potovalna dela.) 2. Nauke si išče učencev. (Velekomitno.) 3. Junakinja telefona. (Ameriška drama.) 4. Samo popoldne. 4. Tašča nekaj slut. (Humoreska.) 5. Niti usode. (Naravna slika v 2 dejanjih. Nemška biografska družba. Iz življenja gozdarja.) 6. Luka zaščitnik. (Igra Andre Deed.)

V mestni klavnic so zaklali od 7. do 14. julija 67 volov, 3 bika, 2 kravi, 100 prašičev, 143 telet, 15 kostrunov in 9 kozličev. Vpeljali so 293 kg mesa in 5 zaklanih telet.

Kdo ima kovčeg? Pred dlje časa je dala uslužbenka Ana Škoflek spraviti neki na Sv. Petra nasipu stanujoči stranki svoj kovčeg z obleko in perilom ter potem odpotovala v službo v neko drugo mesto. Dotična stranka se pozivila, da se čim prej zgleda pri policijskem uradu, kjer bo izvedela naslov Škoflekov in potem proti povračilu stroškov poslala kovčeg lastnici.

Zaradi prepovedanega povratka je bila včeraj aretirana 1859. v Sv. Kristofu pri Celju rojena, slaboglasna Helena Knezova. Oddali so jo sodišču.

Tatvina. Zidarju Jožefu Remicu je bila ukradena srebrna žepna ura z dvojnimi pokrovom in s srebrno oklopio verižico. Policija je tatu na sledu.

Izgubila je Marija Habichtova srebrno žensko žepno uro z dolgo srebrno verižico.

Društvena naznanila.

Društvo »Mladika«. Upravni odbor »Mladika«, ki je bil v zadnjem običnem zboru dne 6. julija t. l. vnovič z vslikom potrjen za dobo treh let, se je tako-le konstituiral: Predsednik: Franja dr. Tavčarjeva; podpredsednik: Pavla Levčeva; tajnik: Evgen Lah; blagajničarka: Filomena Senekovičeva; ekonomka: Silva Lahova; odbornice: Cecilija dr. Korunova, Josipina Macherjeva in Marija Wessnerjeva.

Odborova seja »Narodne čitalnice« v Ljubljani se vrši danes zvečer ob 9. v restavraciji hotela »Tivoli«.

Odborova seja akad. ter. društva »Sava« se vrši v soboto, 27. t. m. ob 2. popoldne v »Narodni kavarni«.

V. šentjakovski sestanek pri Plančarju na Dolenjski cesti v nedeljo 28. julija je ena onih ljudskih prireditelj, kjer se človek neprislilno zabava. Nobene napetosti, vsi smo si enaki, delavec kot gospod, zato so pa te veselice tako priljubljene. Onim, ki se radi naučijo svežega gozdnega zraka, priporočamo izlet skozi Golovec, kjer imajo najkrajše izprehod; kdor pa ljubi pot po ravnem, pa pojde po Dolenjski cesti, ki je vsa zasajena z drevjem, čegar zelneje ga ščiti pred pekočim solncem. Naravnost užitek je torej iti v nedeljo k Plančarju, kjer se bo usipalo veselje na vsakogar, komur je le mar dobra volja. Vstopnina samo 30 vin., otroci do 10. leta v spremstvu staršev so prosti vstopnine. Začetek ob polu 4. popoldne.

Nacelstvo S. F. K. Ilirije pozivlja vse izvršujoče člane na sestanek v restavraciji pri »Novem svetu« v Prešernovi sobi v petek zvečer ob polu 9. uri. Na sestanku se bodo določile ure za training - vaje starejših članov.

Idrijska sokolska župa priredi III. sokolski dan dne 18. avgusta v Cerknici, kjer bo tudi slavnostno razviti prapora cerkniškega Sokola. Še nam je v spominu I. zlet I. S. Z. v Cerknico, lepo uspeli sprevod in telovadba, dan poln navdušenja — in letos zopet bomo videli korakati Sokole v sprevedu z novim sokolskim praporom. Cerkniški Sokol razvije svoj prapor — znak, katerega se hoče držati, kojega pomen mu bode vedno pred duševnimi očmi, od kogar mu bo vedno in vedno opomin: bodimo Sokoli, bratje svobodni in napredni! Zopet en znamenit dan v razvoju cerkniškega Sokola! Spored sokolskega dneva je sledeči: 1. ob 3. popoldne zbiralisti članstva pred telovadnico, 2. ob pol 4. pozdrav gostov, 3. ob 4. slovesno razviti prapora pred hotelom Javornik, pohod po trgu na telovadišče, 4. ob 5. javna telovadba: a) praške proste vaje članic, b) praške proste vaje članstva, c) orodna telovadba, d) skupine obrtnega naraščaja, e) ljubljanske proste vaje izbranih telovadcev I. S. Z. 5. Velika veselica na vrtu hotela Javornik. Sedeži k javni telovadbi 1 K, stojišča 20 v., vstopnina k veselici 20 v. Sodeluje br. sokolska godba iz Herpelj. Bratje in sestre, prijatelji sokolstva, prihitite vsi, da bode zopet en lep sokolski dan, ki nam bo nudil krepčila k nadaljnjem delu, k nadaljnjem tihem, a stalnem razvoju!

Rnjževnost.

— Ivo Šorli v češkem prevodu. »Česke Slovo« je začelo priobčevati Ivo Šorlijev roman »Človek in pol« v češkem prevodu. Roman je prevedel Karel Vondrášek.

Razne stvari.

*** Velika tatvina.** Neki princeznj Thurn in Taxis, ki je zdaj v Ostendu, so ukradli iz njene hotelske sobe za 100.000 K dragocenosti. Policiji se je posrečilo, dobiti storilca, ki je neki mednarodni hotelski tat.

*** Umor na cesti.** Iz Bukarešte poročajo: Tovarnar Göringer je predvčerajšnjim na cesti ustrelil svojo ženo, svojo 17letno hčer in lekarnarja Aleksandreca. Göringer je bil na svojo ženo ljubosumen in je mislil, da ima ljubavno razmerje z lekarnarjem Aleksandrecem.

*** Grozovita nesreča.** Iz Berlina poročajo: V tovarni »Deutscher Kaiser« v Duisburgu se je predvčerajšnjim dogodila velika nesreča. Neki delavec je padel v kotel, v katerem je bilo razbeljeno železo, in je popolnoma zgorel. Našli so le par ostankov kosti.

*** Zemlja se je odprla.** Iz Rima poročajo: V Santa Croce in Morgnano, dveh vaseh, ki sta 6 kilometrov oddaljeni od Spoleta in ki tvoriti skupaj le eno župnijo, so prebivalci v največjem strahu. Na mnogih krajih se je zemlja odprla. Ena hiša se je podrla. Cerkev in mnogo drugih poslopij je zelo poškodovanih.

*** Nesreča v jami za pesek.** Iz Prage poročajo: Včeraj jutraj se je v Jinovicah udrila v Schwarzenbergovi jami za pesek ena plast. Kamenje je zasulo najemnika Kralika, njegovega sina, delavca Altmanna, nekoga voznika in en voz. Le Altmann so izvele težko poškodovanega, dočim so ostale šele po dolgem trudu izvlekli mrtve.

*** Boji proti previsoki najemščini.** Iz Sofije poročajo: Kakor znano, je več revnih prebivalcev glavnega mesta zasedlo zemljišča, ki so last občine, da si tam zgrade stanovišča. Oddelek policije in 40 ognjegas-

cev je odšlo tja ter začelo demolirati zgradbe. Ljudstvo se je temu uprlo in več policistov je bilo ranjenih. Šele z največjim trudom se je posrečilo množico razgnati. Več oseb so aretirali.

*** Velika povodenj v Kolomei.** Predvčerajšnjim se je nad mestom utrgal oblak ter poplavlil vse mesto. V nižje ležečih krajih mesta stoji voda nad meter visoko. Tudi cesta nadvojvodinje Zite, kjer stanuje nadvojvoda s svojo soprogo, je pod vodo. Vojaske barake in vojaška skladišča so pod vodo. Trije častniki in dva vojaka bi kmalu utonili. Rešili so jih le z največjim trudom. Več tisoč oseb je moralo ostati čez noč na strehah. Pravijo, da je več ljudi utonilo.

*** Samomor na očetovo povelje.** V Novem Yorku je pred dobrim tednom usmrtil Nathan Schwarz mlado deklico Julijo Commersovo. Sin je umor priznal svojemu očetu, ki mu je rekel, naj se umori. Mladi mož se je zastrupil. Na zavrtnik je napisal sledeče besede: »Ta čin sem storil. Bil sem divji. Kesal sem se pa zločina že čez dve minuti.«

*** Zakaj je republikanec.** Pariški »Gaulois« objavlja sledečo dogodbico: Urednik nekega ameriškega lista je pozval tri zamorce ter obljubil lepega purana tistemu, ki najbolje in najkrajše pove, zakaj je republikanec. »Jaz sem prijatelj republike,« je rekel prvi zamelec, »ker so republikanci izveli emancipacijo zamorcev.« — »Bravo!« je odgovoril urednik ter se obrnil k drugemu: »No, Bil, zakaj si ti republikanec?« — »Ker republikanci delajo tako modre zakone.« — Urednik je bil pohvalil in vprašal tretjega: »Zdaj pa ti, Sam, povej, zakaj si republikanec?« — »Jaz sem republikanec zato,« je odgovoril Sam, »ker bi rad dobil purana!« In dobil ga je.

*** Znižana globa za tujce.** V Berlinu so prišli angleški dijaki, ki so tam marsikaj doživeli. Eden izmed njih je pravil svojim tovarišem: »Včeraj sem moral plačati tri marke globe.« Vsi so ga naenkrat vprašali: »Zakaj?« — »Šel sem čez železniški tir. In čuvaj mi je rekel, da je to poceni. Plača se tri marke za en tir, a jaz sem šel čez šest tirov. Toda, ker sem tujec, ... so mi napravili nižjo globo.«

*** Papež in zrakoplov.** Italijanski zrakoplov »M. L.« je napravil polet iz Bracciana v Rim. Kapitanu zrakoplova Lettrisu se je privatno sporočilo, da bi — tudi papež rad videl polet. Lettris je tej želji ugodil. Ko se je zrakoplov »M. L.« pri najlepšem vremenu približal večnemu mestu, je najprvo plul proti Kvirinalu, nato je pa letel proti vatikanskim vrtovom. Ko se je zrakoplov približal, so opozorili papeža, ki je šel na balkon majhne knjižnice. »Dajte mu znamenje, da ga vidimo,« je rekel papež svojemu tajniku, s katerim je dozdaj deloval v knjižnici. Prelati so začeli migati, s čemur je bil Lettris opozorjen na Vatikan. Iz višine kakih 400 metrov se je spustil naravnost proti balkonu, pred katerim je napravil par lepih poletov. Papež je bil baže zelo zadovoljen in je zdaj prepričan, da se da po zraku letati.

*** Znak nemškega cesarja na avtomobilu** soproge prestolonaslednika. Iz Gdanskega poročajo London-skemu »Daily Mail«: Tu pripovedujejo interesanten doživljaj, ki se tiče avtomobila soproge nemškega prestolonaslednika. Pred časom je ta prosila svojega tasta cesarja, da bi smela dati odstraniti cesarski znak s svojega privatnega avtomobila. Kot povod je navedla, da bi rada potovala popolnoma prosta, ne da bi jo vsi gledali. Cesar je dovolil, toda kmalu je zapazil, da je na avtomobilu zopet znak. Vprašal jo je, zakaj ima na avtomobilu zopet znak. — Princeznja je odgovorila: »Policija je zaradi prehitre vožnje prevečkrat ustavila, vsled česar smo dali napraviti na avtomobil zopet znak. Zdar nimamo nikakih neprijetnosti več.«

*** Čudna izpoved.** Zdravnik dr. Assagiolt pripoveduje v listu »Psyche« sledeči slučaj: Neka mlada dama z imenom Mary Reynold, je 20 dni neprenehoma spala. Ko se je prebudila, se ni več spominjala na svoje preteklo življenje, ni poznala niti sorodnikov, niti prijateljev. In vse, kar se je godilo okoli nje, ji je bilo novo. Celo govoriti je pozabila in govorila je le nekeke otroške glasove. Polagoma je začela zopet govoriti. Znova se je morala pa učiti pisati in brati. Značaj nove osebnosti je bil popolnoma drugačen nego značaj Mary Reynoldove od prej, dočim je bila prej žalostna, molčeča, rezervirana, je bila zdaj vesela in družabna. To stanje je trajalo pet tednov. Nekega dne se je Mary Reynold zopet zbudila z dolgega spanja, toda s prejšnjim značajem. Spoznala je svoje sorodnike in je začela živeti zopet tako, kakor prej, ne da bi se spominjala, kaj se je med tem časom zgodilo. Ko so ji to pravili, se je začudila in ustrašila. In njena melanholija

je bila še večja nego prej. Čez par tednov je znova zaspala. In ko se je zbudila, je bila zopet predrugačena. Imela je svoj drugi značaj. Začela je živeti tam, kjer je pred spanjem prekinila svoje življenje. Te izpovedi so se dogajale 15 do 16 let. Prenehale so pa, ko je bila 36 let stara. Ostala je pri svoji »drugi osebnosti«.

Deželni tajnik Fran Korošec †.

Orožniška postaja z Dolskega je brzojavno obvestila magistrat, da je tam, kopajoč se v Savi, utonil deželni tajnik g. Fran Korošec. Korošec je res včeraj popoldne odšel iz Ljubljane, rekoč, da se gre kopat, in se do danes ni vrnil domov, kar je dalo njegovim prijateljem povod, da so jeli izrekat bojazen, da se mu je morda prigodila kaka nesreča. Da je bila ta bojazen upravičena, dokazuje brzojavka z Dolskega. Pokojni Korošec je bil doma z Blok na Notranjskem kot sin kmetskih staršev. Študiral je v Ljubljani gimnazijo, pravniške študije pa je dovršil v Gradcu. Tu je bil član akad. tehničnega društva »Triglava«. Po končanih študijah je vstopil v službo pri dež. odboru, kjer je v razmeroma kratkem času avanziral za deželnega tajnika. Pokojnik je bil odkrit značaj, zvest pristaš narodno - napredne stranke. Svoje političnega prepričanja ni nikoli prikrival, vendar so ga tudi v deželnem dvorcu respektirali, ker je bil uradnik izrednih sposobnosti, kateremu se v uradnem oziru ni moglo ničesar očitati. Pokojnik je bil navdušen turist, ki je prepotoval skoro vse slovenske dežele. Vrlemu somišljeniku in narodnjaku bodi ohranjen trajan spomin!

Telefonska in brzojavna poročila.

Češko - nemška pravna pogajanja.

Praga, 25. julija. Razporejen je pri češko - nemških pravnih pogajanjih je zelo pesimistično. Cisto gotovo je, da se pravna pogajanja sedaj še ne bodo zaključila, marveč da se bodo prekinila in odložila do jeseni.

Seja češkega agrarnega kluba.

Praga, 25. julija. Klub čeških agrarnih državnih poslancev ima danes sejo, da se posvetuje o kandidatu za predsedniško mesto v češkem Enotnem klubu.

Vojna uprava vstraja pri svojih zahtevah.

Budimpešta, 25. julija. »Pešti Hirlap« in drugi listi zatrjujejo, da vojna uprava z vso odločnostjo vstraja pri tem, da se ji dovoli kredit za nabavo novih topov.

Razpust »Slovenskega društva« na Reki.

Reka, 25. julija. »Slovensko društvo« na Reki se je moralo razdružiti, in zapreti svoje prostore, ker vlada naknadno ni potrdila pravil, češ, da je društvo imelo svojo ustavno zborovanje ne na Reki marveč na Sušaku. Pritožbo proti temu odloku na upravno sodišče je vlada tudi oddala.

Pretep med Italijanaši.

Reka, 25. julija. V restavraciji »Alla Borza« je prišlo snoči do velikega pretepa med Italijanaši. Navzoči so bili tudi dr. Zanella, dr. Blasič in dr. Posder. Pretepači so demolirali malodane vso restavracijo. Šele redarji, ki so vdrli v restavracijo z golimi sabljami so napravili mir.

Afera dr. Lorković - dr. Košutič.

Zagreb, 25. julija. Te dni bi se morala vršiti sodna obravnava proti dr. Lorkoviću kot svoječasnemu uredniku »Hrvatskega Pokreta« na tožbo preiskovalnega sodnika v takozvanem zagrebškem veleizdajniškem procesu dr. Košutiču. Ta obravnava je odpadla, ker sta se dr. Lorković in dr. Košutič poravnala.

Hrvaški zrakoplovci.

Zagreb, 25. julija. Včeraj popoldne se je dvignil v zrak pilot Novak na vojaškem vežbališču in sicer na Merčepovem aeroplanu. Polet je sijalno uspel. Novak je naslednik ponesrečenega slovenskega rojaka Rusjana.

Eksplozija ekrasita.

Dunaj, 25. julija. Uradni korespondenčni biro poroča, da je v Caldonazu eksplodirala ekrasitna bomba, ki je ubila enega vojaka, enega pa težko ranila.

Bolgarska ne misli na vojno.

Dunaj, 25. julija. »Politische Correspondenz« prijavlja brzojavko iz Sofije, da je vest o vojnih namenih Bolgarske proti Turčiji popolnoma neutemeljena.

Vstaja v Albaniji.

Skoplje, 25. julija. Valija (sultanov namestnik) je sklical narod pred vladno palačo ter imel tu govor, v katerem je prebivalstvo brez razlike na vero in politično prepričanje rotil, naj ohrani mirno kri in naj se ne da od hujšakcev zapeljati k neprevidnim činom. Valija je obljubljal, da bo nova vlada napravila konec vsem zmešnjavam v državi ter poskrbela za mir in red v vseh pokrajinah. Nagovor slične vsebine je imel tudi vojaški poveljnik na častnike in moštvo. Častniki in vojsaki so bili na to zaprišeni, da bodo ostali zvesti sultanu in domovini.

Solun, 25. julija. V Prištini so kaznenci udri iz jeitnišnice ter skušali pobegniti. Prišlo je do krvavega boja med orožniki in kaznenci. 15 orožnikov in kaznencev je mrtvih, 18 jih je težko ranjenih, 18 zločincev pa je uteklo.

Solun, 25. julija. Mladoturški komite dobiva dan za dnevom pretilna pisma, včeraj so neznanci na ulici ubili nekega zdravnika, o katerem je bilo znano, da je navdušen pristaš mladoturške stranke.

Kolonija, 25. julija. »Kölnische Zeitung« priobčuje brzojavko, da so Albanci Prištino popolnoma zavzeli in da nameravajo nemudoma odkorakati proti Skoplju in Solunu. Vse brzojavne vezi so pretrgane. V Prištini je zbranih 25.000 Albancev. Isa beg Boljetinac pripelje pojutrnjem v Prištino še 10.000 bojnikov. S to vojsko nameravajo Albanci udariti na Skoplje.

O novi turški vladi.

Carigrad, 25. julija. Ministra Mahmud Muktar paša in Kiamil paša se radi boleznj nista udeležila zadnjega ministerskega sveta. Govori se, da so jih Mladoturki skušali zastrupiti, da pa se je ta poskus ponesrečil.

Carigrad, 25. julija. V današnji seji parlamenta bo vlada zahtevala, da ji zbornica izreče zaupanje. Ako zbornica ne ugodí želji vlade, bo leta odstopila in prevzame vlado Kiamil paša, ki bo razpustil parlament.

Za angleško mornarico.

London, 25. julija. Spodnja zbornica je odklonila predlog, naj se znižajo stroški za vojno mornarico, ter sprejela z veliko večino vladno predlogo, s katero se znatno zvršuje kredit za nove vojne ladje.

Požar v ladjedelnici.

London, 25. julija. V ladjedelnici komercialne družbe je izbruhnil velik požar. Požar so zanetili stavkujoči delavci.

Greh in smeh.

Prečitane napredne časopise

zbira in razpošilja tajništvo Narodno-napredne stranke. Časopisje je danes najmočnejša idejna moč. Izvrševalni odbor prosi vljudo svoje somišljenike v Ljubljani, da pošiljajo redno vsak četrtrek prečitane napredne časopise preteklega tedna v tajniški urad (Wolfova ulica 10/I.) ali naj vsaj naznanijo tajništvu svoje naslove. Poleg tega zbirajo krajevna politična društva prečitane časopise v svojem okraju.

Kmečka pisarna

narodno-napredne stranke

Vodstvo narodno - napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložil 10 vinarso znamko za odgovor ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarso (znamko) na: Kmetisko pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi uveljavno je da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetiskim županstvom.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 24. julija: Sestra Leopoldina Ohaba, usmiljenka, 70 let, Radekega cesta 11. — Stefanijska Kral, hči železniškega strojevodje, 20 let, Hramilnična cesta 9.
Dne 25. julija: Marija Černe, bivša mesarica, 70 let, Poljanska cesta 29. — Ana Maher, postrežnica, 59 let, Zalokarjeva ulica 8.

V deželni bolnici:
Dne 22. julija: Valter Ahčin, hiralet, 42 let. — Marija Alič, hči tovarniškega delavca, 2 leti.
Dne 23. julija: Terezija Jesih, delavka, 28 let. — Josip Vadvav, delavec, 47 let.

Mnenje gospoda dr. pl. Gámana, docenta na vseučilišču v Kološvaru Rogaska Slatina.

Gospod J. Serravallo Trst.
Potrjujem s tem listom rado-voljno, da sem rabil z najboljšim uspehom Vaše Serravallovo kina-vino z železom za malokrvne, ble-dične bolnike itd.
Rogaska Slatina, 28. maja 1909.
Docent dr. pl. Gáman.

Negovanje las s Pixavonom
na znanstveni podlagi.
Dejansko najboljši način za jačjenje lasišča in okrepitev las.
Steklenica stane K 2.50.
Zadostuje za več mesecev.

Borzna poročila.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 25. julija 1912

Različni papirji.	Dinarji	Blagova
100% majevna renta	87.35	87.55
100% srebrna renta	90.35	90.55
100% avstr. krona renta	87.35	87.55
100% ogr.	87.25	87.45
100% kranjsko deželno posojilo	93.50	94.50
100% k. o. češke dež. banke	90.65	91.65

Srednje.	446 —	458 —
Strelke iz l. 1860	605 —	618 —
" " 1864	279.50	291.50
" " tiske	275 —	287 —
" " zemeljske l. izdaje	253.50	265.50
" " II.	242.50	254.50
" " ogrske hipotečne	490 —	502 —
" " dun. komunalne	485 —	497 —
" " avstr. kreditne	69.25	75.25
" " ljubljanske	53 —	59 —
" " avstr. rdeč. križa	33.75	39.75
" " ogr.	28.40	32.40
" " bazilika	240.50	243.50
" " turške		

Dalinos.	445 —	449 —
Ljubljanske kreditne banke	650.50	651.50
Avstr. kreditnega zavoda	536.50	537.50
Dunajske bančne družbe	98.25	99.25
Italijanske banke	713 —	714 —
Orlavne železnice	959.10	990.10
Alpine-Monten	369 —	362.20
Češke sladkorne družbe	281 —	282 —
Žrnovstenske banke		

Valute.	11.38	11.40
Čekini	117.75	117.95
Marke	95.35	95.65
Franki	94.65	94.85
Libri	253.75	254.75

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 25. julija 1912.

Termin.

Pšenica za oktober 1912.	za 50 kg	11.46
Pšenica za april 1913	za 50 kg	11.79
Rž za oktober 1912	za 50 kg	9.37
Oves za oktober 1912	za 50 kg	8.92
Koruzica za avgust 1912	za 50 kg	8.77
Koruzica za maj 1913	za 50 kg	7.41

Naznanilo prodaje.

Vsled sklepa upniškega odbora in dovolila c. kr. dež. sodnije v Ljubljani se prodaja trvdke Franc Souvan sin v Ljubljani na Mestnem trgu. Prodaj nadaljuje ter se vse v konkurzno maso te trvdke spadajoče manufakturne in modno blago, kakor: možko in žensko sukno, svila, preproge, odeja, zastori, zagrinjala, linolej, pletenine, bela kotonina, platno, podloge itd. prodaja po zelo nizkih cenah. Prodajalo se bodo vsak dan od 8. do 12. dop. in od 2. do 7. pop. izvenredno ob nedeljah in praznikih. V Ljubljani, dne 25. julija 1912. Dr. Fran Tokavčič, odvetnik v Ljubljani kot upravitelj konkurza.

Meteorološko poročilo.

Julija	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
24.	2. pop.	734.7	27.0	slab jug brezvetr.	jasno
25.	9. zv.	735.2	19.7		
25.	7. zj.	736.0	15.4	sl. jug	

Srednja včerajšnja temperatura 19.9°, norm. 19.9°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Učenec

iz boljše hiše, ki ima veselje do trgovine, se sprejme v trgovino z mešanim blagom. I. Modic, Nova vas pri Raketu.

Antikvarično se kupi: Jurčič:

Zbrani spisi

III., VIII. in XI. zv. — Ponudbe na „Narodno knjigarno“ v Ljubljani.

Zakonska hres otrok, v gostilniški stroki dobro isurjena, lažeta za takoj ali v toku do 1. novembra v Ljubljani v najem

vinotoč ali gostilno na račun.

Sprejmeta tudi primeren prostor za ureditev vinotoča ali manjše gostilniške prostore s pohištvo ali brez pohištva. Takošnje ponudbe na 2616 „Mestno posredovalnico za delo in stanovanja“ v Ljubljani.

Pozor!!

!! Za sladokusce!!
Najfinejša namizna olja brez duha za družine, gostilne, jedilnice. Naročbe se izvršujejo točno in skrbno zavite ter z obratno pošto po povzetju v posodah po 5 kg in naprej, vstevši omot, franko poštarina:
fino olje prima po K 1.80 — 2. — liter
izredno fino „ „ 2.40 — 2.80 „
izredno subline „ „ 3. — 3.50 „
Cisto oljično fino „ „ 2.20 „
Naročbe s točnim naslovom prosim poslati na skladišče olja
Reka, ulica Giuseppe Parini št. 9.
S spoštovanjem E. P. Marče.

†
Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša nepozabna mati, tačča, sestra in stara mati, gospa
Marija Černe
zasebnica
danes jutraj ob 1/4. uri v starosti 69. let nanagionia preminila. Pogreb drage rajnice se vrši jutri v petek, dne 26. julija ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta št. 29, na dokopališče k Sv. Križu, kjer se položi k pokopu v lastno grobnico. Posmrtne maše se bodo služile v raznih cerkvah. Bodi rajnici prijazen spomin!
V Ljubljani, 25. julija 1912.
Žalujoča rodbina Černetova.
Prvi slovenski pogrebni zavod Josip Turk.

Vožnja z avtomobilom.
Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da imam vedno na razpolago avtomobil za vožnje po mestu in na deželo. Cene zmerne. Priporočam se slavnemu občinstvu za cenjena naročila ter bilježim z odličnim spoštovanjem 2606
Ivan Belič, Ljubljana, Dunajska cesta 8.

Elegantno 2611
stanovanje
s 6 sobami, erkerjem in pritlikinami z vsem konforom (razgled na park) se odda z novembrom t. l. Natančneje se izve na Slovenskem trgu 3.

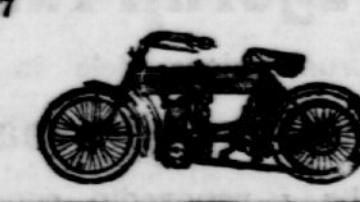
Izredna prilika!
Trgovina z mešanim blagom s trafiko in gostilno,

vsako posebej v svoji hiši, se da takoj v zakup, ker lastnik stopi v privatno življenje. Staro mesto, že 17 let obstoječe, trgovanje z deželnimi produkti, pol kilometra od prihodnje železniške postaje. Nadatka 6000 K. Vprašanja na E. Röthel, Podzemelj pri Metliki na Dolenjskem. 2612
Marija Budkovič, trgovčeva vdova v Semiču št. 7,
prodaja svojo bogato založeno **trgovino** z mešanim blagom. 2607
Trgovina se sedaj, ko se gradi Belo-kranjska železnica, zelo lepo razvija in ima mnogo prometa; ker pa zgoraj imenovana ne more radi družinskih razmer voditi trgovine, oddaja svojo veliko zalogo pod najugodnejšimi pogoji.

Edino zastopstvo
resnično edinega
pisalnega stroja brez ropota, najpogostejše iznajdbe novejšega časa se odda za Ljubljano. Cenj. ponudbe samo prvovrstnih firm na The Noiseless Typewriter Dunaj I., Rotenturmstrasse 20.

Danes, zopetna otvoritev laške kuhinje v hotelu pri „Maliču“.
Vsaki petek sveže sortirane morske ribe. Direktor: E. Luzzatto.

Naznanilo in priporočilo.
Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem prezel od g. Ane Gorec lokal na Rimski cesti št. 11 ter bom vodil naprej kot večletni poslovodja trdke Gorec trgovino s kolesi in izposojevanje koles obenem tudi popraviljanje motorjev, koles, živalnih strojev itd. Priporočam se sl. občinstvu za cenjena naročila in za popravila ter za vsa v to stroko spadajoča dela. Beležim z odličnim spoštovanjem 2617
PETER ŠKAFAR,
strojni ključavničar in mehanik
Rimska cesta št. 11 na dvorišču.

o sprejemu gojencev v kmetijsko šolo na Grmu. 2615
Meseca novembra se prične na Grmu novo šolsko leto za učence zimske in letne šole. Zimska šola traja dve zimi, od novembra do konca marca in je namenjena vsaj 16 let starim kmetijskim sinovom iz poljedelskih in živinorejskih krajev. Letna šola traja od novembra do konca oktobra in je namenjena v prvi vrsti mladencem iz vinorodnih krajev. Za šolsko leto 1912/13 je popolniti 36 prostih mest in sicer 16 za učence zimske šole in 20 za učence letne šole. Razen tega se sprejemajo v šolo tudi plačujoči učenci, ki plačujejo za hrano in stanovanje v zimski šoli po 150 K in v letni šoli po 300 K na leto. Prošnji za sprejem in za deželne ustanove je priložiti: 1.) rojstni list, 2.) zadnje šolsko izpričevalo, 3.) zdravniško izpričevalo o telesni sposobnosti, 4.) izpričevalo o lepem vedenju in 5.) izjavo staršev ali varuha, s katero se zavaruje plačati stroške šolanja. Prošnjo, ki je kolka prosta, je poslati ravnateljstvu šole na Grmu do 15. septembra t. l. Prosilci, ki se morajo izkazati s tistim znanjem, ki ga daje prvi tečaj zimske šole, se lahko sprejmejo v drugi tečaj zimske šole. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo šole na Grmu.
Od dež. odbora kranjskega
v Ljubljani, dne 15. julija 1912.

Službo v pisarni
ali pa pri kakem odvetniku ali notarju
lično gospodilna
zmožna slovensčine, nemščine, italijanščine in strojeplaja. 2610
Naslov pove upravništvo »Slov. Narod«.

Novo zidana hiša
popolnoma suha, visoko pritlična, v krasni gozdni legi v Savinjski dolini, z velikim sadnim in zelenadnim vrtom ter pol orala njive za detelo, se radi preselite
ceno prodaja.
Zahtevajo se samo majhna naplačila. Ceneni življenski pogoji, dobra zveza, mnogo inteligence, prilika za lov in ribarstvo. — Ponudbe na uprav. »Slov. Narod«. 2514

Prodaja se v Trstu
manufakturna trgovina
Specijaliteta: blago za podlage in različni mali predmeti za moške krojače. Centralna lega, moderna izlo-ba, mala najemninina, kontrakt za lo-kal 5 let. — Resne ponudbe in natan-čnejša vprašanja naslovijo naj se na J. Gregorčiča, krojača, Kjadin.S. Luigi 763. 2588

Trgovski lokal
prostoren, z večjimi izložbenimi okni
lično ali takoj prevzame
dunajska tvorniška firma za ustano-vitev trgovine na drobno. — Najboljša lega za nadrobno prodajo: Glavni trg ali Stritarjeva ulica. — Pismene ponud-be z navedbo cene in event. skico pod „Vorwärts 5000“ na Dunaj, Postamt 88.

Tvornica motorjev,
zelo solidna posebno glede kakovosti, pošiljanja, cene in plačilnih pogojev 5215
lično samo dobro vpeljane, marljive zastopnike
za razpečevanje tvorniških izdelkov proti visoki proviziji. — Cenjene dopise pod „Motoren Nro 62270“ na anončno ekspe-dicijo Heinrich Schalek, Dunaj I. Wollzeile 11.

Telefon št. 10.

Leta 1837. ustanovljena delniška družba

427

Telefon št. 16.

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbnotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Koozrah in na Viču; kamnelomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Nekal orohovih, čojnovih l. dr.

desk prodajajo

Ivana Domšarja nasl. v železnikih

Malo rabljen

2565

pisalni stroj

se ceno prod. Vprašanja naj se naslovijo na uprav. »Slov. Naroda«.

Penzijonist

s popolno srednješolsko naobrazbo in istinito omiko; praktično izvežban v vseh strokah kontorja; vešč prometa z lesom in te stroke tvorniškega obratovanja, tudi ekonom; izborni računar in kalkulator; zmožen slovenščine in nemščine; popolnoma vešč obhajanja z raznimi uradi, točen, zanesljiv, trezen, vztrajen in energičen, 2562

želi službe takoj ali pozneje.

Najraje kot podpora šefa ali na vodilnem mestu. — Prijazne ponudbe pod šifro »Naprejši« na upravništvo »Slov. Naroda«.

Po ceni se prodaja posestvo

2490

v bližini Dobrne na Stajerskem s stalno dobro vodno močjo; v bližini se bo izdelala železnica; pripravo za povečanje mlina in nove žage; močno zidana in dobro ohranjena hiša, z lepo kletjo, sadnim vrtom, travnikom in njivami. — Vpraša se: Celje, Gosposka ulica št. 17, II. nadstr.

2 dobri prodajalki

eno za podružnico, ne izpod 25 let staro, in eno mlajšo moč za glavno trgovino

sprejme takoj

J. Elsner v Lityi.

*Angleško skladišče oblek**O. Bernatovič*

2377

*Ljubljana, Mestni trg št. 5**naznanja**okasijsko prodajo*

poletnih oblek in slamnikov za gospode in dečke, ter poletne damske konfekcije z globoko redu-

ciranimi cenami.

Št. 17233.

2594

Razpis.**Za zgradbo vodovoda za zgornji Tuhinj,**

politični obraz Kamnik, na 23324/39 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapadajoče ponudbe z napovedjo enotnih cen proračuna naj se predložijo

do 10. avgusta t. l. ob 12 opoldne

podpisaneemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, dopolniti je zapečateni z napisom: »Ponudba za prevzetje gradbe vodovoda za Zgornji Tuhinj.«

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnoyarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni. Ponudbi je priložiti tudi seznam enotnih cen za upeljavo hišnih vodovodov.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji se dobe pri deželnem stavbnem uradu v navadnih uradnih urah za znesek 4-50 K.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 23. julija 1912.

Sprejmeta se takoj v stalno delo

2 sedlarska pomočnika

za izdelovanje konjskih oprav in

2 učenca.

Mihail Ocelin, sedlar in jermennar, Domžale.

2578

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 101 vplačili.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reservni fond K 55.798.288-24. — Kapitalno oddelčeno in kapitalizirano K 115.390.003-01.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsakozni slovansko-narodno upravo.

Vsa posojila daje v Gospodski ulici št. 12.

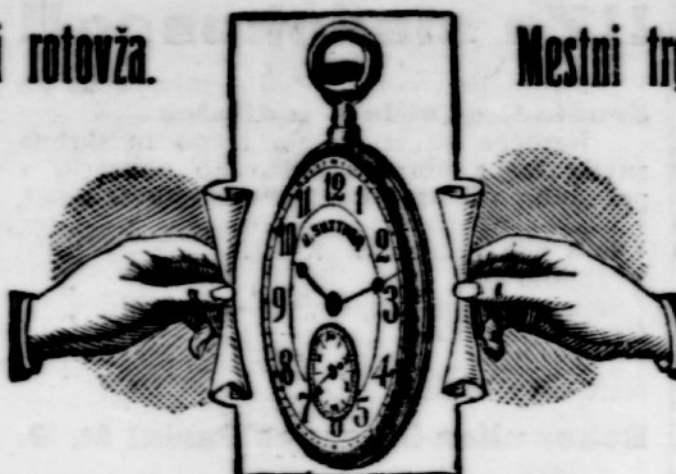
Glasnik zavarovalnice v Ljubljani

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine H. Suttner, Ljubljana.

Mestni trg št. 25, nasproti rotovža.

Mestni trg št. 25, nasproti rotovža.

Nudim svojo veliko izbiro draguljev, zlatnine, srebrnine in vseh v stroko spadajočih predmetov.

Cene brez konkurence. P. n. odjemalcem se priporoča za vsa zadevna naročila.

Deček, 14 let star, ki je dovršil 8 razredov ljudske šole, želi vstopiti kot

trgovski vajenec

v večjo trgovino v Ljubljani ali na deželi. Več pove g. IVAN SOKLIČ, trgovec s klobuki, v Ljubljani, Pod Trančo. 2595

Stalni krajevni agenti

zmožni nemškega jezika se sprejmo ali nastavijo s stalno plačo za prodajo v Avstro-Ogrski dovoljenih srečk. Ponudbe pod »Merkur«, Brno, Nova ul. 20.

Lokal

na vogalu Kongresnega trga in Vegove ulice (sedaj uradniško konsumno društvo)

se odda v najem s 1. novembrom t. l.

Natančneje se izve

v pisarni stavbenika g. Roberta Smielowskega, Rimska cesta 2.

Uradnik

v osemtridesetem letu

2571

želi znanja s samostojno in

simpatično gospodično.

Cenjeni dopisi se prosijo pod »Gemätsvolk« Ljubljana, glavna pošta restanta, prot. inseratnemu listu.

Hotel pri pošti

v Kranjski gori

2494

se priporoča cenj. izletnikom, turistom in potnikom. — Novo opremljen! — Lepa poletna stanovanja. Dobra kuhinja

Lastnik **Jakob Pečar.****BLUZE,**

krila, kostume, plašče, polerine, predpasnike,

otroške oblekice

plaščke, klobučke, havičice, čepice,

higijenične potrebščine za novorojenčke

in vsako modno blago pošilja na izbiro

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9.

Na dobele in drobno

po nizkih cenah priporočam svojo

bogato založeno

27

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kramarskim blagom in pleteninami.

354 **Devocionalije**

in vse vrste blago za božja peta.

Tvorniška zaloga kranjskih glavnikov.

Anton Škof

Ernest Jevnikarjev naslednik

Dunajska cesta, v hiši gostilne št. 6.

Udeležba se išče

2567

ali pa se kupi premogovnik

ali pravica do njega z možnostjo izvažanja do Jadranskega morja. — Ponudbe v nem. jeziku pod »Gutes Ertragnis 1002« na anončno ekspedicijo M. Duker Nachf. A. G. Dunaj 1/1.

Prva borovska orožnotovarniška družba**Borovlje Peter Wernig Koroško**

družba z omejeno zavezo.

Na l. mednarodni lovski razstavi odlik. z državno kolajno.

Izdeluje najnovejše in priznane prvovrstne puške vseh sestav, za drob in kroglo z najboljšim strelnim učinkom.

Bogata zaloga browning, Steyer in drugih avtomatičnih pištol, samokresov, zračne puške, sploh vse v stroko spadajoče orožje.

Prevzema vsakovrstna popravila in predelovanja pod polnim jamstvom in po najnižji ceni. — Ceniki brezplačno in pošt. prosto.

Zaradi opustitve

raznih vrst perila in švicarskih vezenin posameznih prtov in spodnjih kril, se prodaja po zelo nizkih cenah,

Opreme za neveste

Platno, šifon in švicarske vezenine se kupijo zelo ugodno, dalje rjuhe, brisalke, prti, prtiči, oprave za kavo, nogavice in žepni robci.

Glavna zaloga c. kr. priv. tovaren platna

in vseh platnenih izdelkov **Norbert Langer & Söhne** znano najboljši izdelki, originalne tovarniške cene.

Opreme za novorojenčke.**Anton Šarc** Ljubljana, Selenburgova ulica 5.